

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: На конференцији за новинаре у Влади Србије министар Александар Вулин представио рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у овој години

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017
по цени локалног позива

011/3060-680
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

БОЉА НАПЛАТА ДОПРИНОСА, НОВИ Е-СЕРВИСИ

Срећни новогодишњи и божићни празници

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:

Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

ТРАДИЦИЈА ПРОСЛАВЉАЊА НОВОГОДИШЊИХ ПРАЗНИКА

Свечано широм света

Прослава Нове године за сваког човека има посебну вредност. Многе овај догађај асоцира на шкрипање снега под ногама, мирис поморанџи, сувог воћа и јелке, топлу породичну атмосферу, откуцавање сата, ватромет и петарде, поклоне и богату трпезу... Кратак излет у историју помоћи ће нам да се приближимо традицији нашег и других народа.

Данашња Нова година у Русији обележава се од 1699. када је цар Петар Први наредио да се овај празник прославља истог дана као у Европи. Он је издао декрет према коме сви становници Русије дочекују Нову годину уочи 1. јануара. Народно славље трајало је седам дана, а у том периоду сваке вече-ри у близини Кремља топови су грмели.

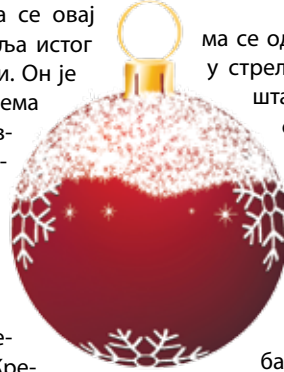
Врата кућа украшавана су јеловим границима. На стаблима су висила бурад премазана катраном која су се палила и тиме је празнику придаван свечанији карактер. До тада Нова година се обележавала у септембру, у време прикупљања пореза од жетве.

Нова година у Москви и Санкт Петербургу данас се прославља нарочито спектакуларно. Организују се масовни дочеци на отвореном, углавном на трговима и дуж главних градских улица. Незаобилазан је традиционални руски шампањац, као и величанствени ватромет у поноћ.

У Индији Нову годину најсвечаније дочекују у регионима у којима живе превасходно хришћани. Више од четвртине становништва индијске савезне државе Гоа чине католици. Тамо тог дана пролазе краљевске поворке, по свом обиму својствене за Индију. На улица-

Величанствени ватромет у Москви

ма се одржавају такмичења у стрељаштву, сајмови, пуштају се змајеви, хода се по угљу и прескаче преко ватре... Улогу новогодишње јелке преузима дрво манга или банане. Уочи празника многи Индијци спаљују и бацају стару одећу како би дочекали Нову годину у новој гардероби.

Западњачки обичај кићења новогодишњег дрвета није заобихао ни афрички континент. Уместо традиционалних јелки, тамо се ките углавном палме које се пореде са дрветом живота. Африканци сматрају да што је више украса на дрвету, то ће човеку бити боље у наредној години. Код становништва земаља јужне Африке постоји веровање да ће, ако на празник смене календара успеју да се искупају или потопе шаке у воду, опрати све своје грехе и у новој години кренути из почетка. Африканци имају посебну Нову годину коју прослављају сви тамнопути становници континента. Захваљујући Маулани Каренги, борцу за права афричког становништва, она се обележава од 1965. године. Празник траје од 26. децембра до 1. јануара, а тих дана, односно ноћи пали се седам свећа различите боје.

Због климе и јужне хемисфере, у Аустралији тешко могу да се очекују јелка, снежни и хладни дани за новогодишњу ноћ. Становници Аустралије много већи значај придају Божићу. Омиљено место за прославу Нове године у Аустралији је парк „Викторија“ који се налази у центру Канбере, главног града. Вреле новогодишње ноћи становници Аустралије и многи туристи проводе под отвореним небом.

Божић Бата, или модерније Деда Мраз, главни је лик новогодишњих празника у Србији. Занимљиво је да још у 19. веку у Србији није био обичај да се украшава јелка, а за новогодишње и божићне поклоне био је задужен Свети Никола. После Другог светског рата овај празник је добио званичан статус, јер се у време комунизма покушао сузбити утицај религије и значај Божића. Сваке наредне године Нова година се обележавала све више и свечаније.

Србија је до 1919. године рачунала време према јулијанском календару, тако да је Нову годину обележавала две недеље касније од остатка Европе. Та традиција се задржала до данашњих дана, па се на просторима наше државе празнују две нове године. Ипак, улога најважнијег породичног празника и даље припада Божићу.

Д. Грујић

МИНИСТАР АЛЕКСАНДАР ВУЛИН ПРЕДСТАВИО РЕЗУЛТАТЕ РАДА У 2016. ГОДИНИ

Више новца од доприноса, нови е-сервиси

Бољом наплатом доприноса приходи Фонда ПИО у 2016. години већи су за 15 милијарди динара у односу на 2015, а резултат тога је да је Фонд ПИО на име дотација из буџета повукао мање средстава за 13,26 милијарди динара, изјавио је министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин на конференцији за новинаре одржаној крајем децембра у Влади Србије.

Том приликом министар Вулин је, представљајући рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у 2016. години, рекао да је то резултат опоравка привреде, јер би друга чи држава морала да дода тих 13,26 милијарди динара. Министар Вулин је овом приликом изјавио и да је у периоду јануар-новембар ове године са евиденције НСЗ посао добило 232.245 лица. Такође, и да је у Фонд ПИО ове године уплаћено 15 милијарди динара више него лане. Као важну чињеницу навео је унапређење рада Фонда увођењем нових електронских сервиса и за грађане и за послодавце. Осигураници и корисници сада могу да са својих рачунара електронским путем подносе захтеве за остваривање својих права, да прате кретање свог предмета и да помоћу калкулатора на сајту израчунају када стичу услов за пензионисање. Послодавци су први пут ове године могли електронски да достављају Фонду образац М-4 са подацима о зарадама и стажу својих запослених и нису морали да због тога чекају у редовима пред шалтером. Према речима министра Александра Вулина, током 2016. године у Фонду је примљено 35.000 М-4 образаца више него у 2015 (када је примљено 120.000). Захваљујући промени начина пријаве, ове године доказ о уплаћеним порезима и доприносима послодавци су

Са конференције за новинаре у Влади РС

доставили за више од два милиона осигураника, тачније за 2.003.575 осигураника, за разлику од прошле године када је пријављено 1.935.730, што значи да је више пријављено 67.845 осигураника. Електронска размена података успешно је организована и са пет држава из региона, а у току је тестирање електронске размене података и са аустријским, немачким и италијанским фондовима пензијског осигурања. И поред обима посла који је увећан за око 30 одсто (решавање захтева за вансудско поравнање за усклађивање пензија војних корисника, исплата разлике погребних трошкова за пољопривредне пензионере, повезивања стажа), 92 одсто свих захтева решава се у законском року од два месеца, истакао је министар Вулин на конференцији за новинаре. Преко Контакт центра је у овом периоду одговоре на своја питања у вези са остваривањем права из ПИО добило више од 65.000 грађана. Усвојен је и нови Правилник о друштвеном стандарду корисника пензија којим су уведени и нови видови помоћи пензионерима: бесплатна рехабилитација у бањама, солидарна помоћ...

Одржани су Међународни саветодавни дани са седам држава на којима је више од 900 грађана добило директну стручну помоћ и савет. Да би услуге Фонда биле још доступније грађанима, отворена је нова испостава београдске Филијале на Чукарици, у Обреновцу је отворена нова зграда у којој је смештен и РФ ПИО, Бачка Паланка је добила ординацију за обављање медицинског вештачења, лекари Фонда су прегледали кориснике у геронтолошким центрима у Кикинди и Јагодини. Нису забрављене ни особе са инвалидитетом па су платформе за њихов лакши приступ постављене у филијалама Ваљево, Краљево и Сомбор, док су у Зајечару и Сомбору у току примопредаје обављених радова.

Министар Александар Вулин је навео и да је по препоруци Министарства, Влада донела и Закључак о једнократној исплати 5.000 динара пензионерима, прецизирајући да је за то током новембра издвојено 8,55 милијарди динара.

Дугови према војним пензионерима, нагласио је министар Вулин, решени су. До краја 2016. године закључено је 45.453 уговора о вансудском поравнању

са корисницима војних пензија и за то су издвојена укупна средства од 6,94 милијарди динара, док је 6.336 корисника одустало од тужби.

Министар је новинарима предочио и да ће од наредне године минимална цена рада износити 130 динара по нето часу.

На конференцији за новинаре министар Александар Вулин је говорио и о свим другим институцијама из делокруга рада овог министарства и том приликом нагласио да је следећа, 2017, проглашена за Годину међугенерациске сарадње и солидарности. Иначе, како је навео Александар Вулин, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања директно обезбеђује остваривање права и пружање услуга за око 3.300.000 грађана Србије. Све исплате Министарство врши редовно и ни једно давање није умањено. За рад Министарства за наредну годину планирана су средства у износу од 101 милијарду динара и од тог новца 98 одсто је намењено корисницима права и услуга, нагласио је министар Александар Вулин на прес конференцији о раду овог министарства у 2016. години.

Весна Анастасијевић

ИНТЕРВЈУ СА ДРАГАНОМ КАЛИНОВИЋ, ДИРЕКТОРКОМ РФ ПИО

И следеће године сигурне

У последњем броју „Глас осигураника“ за ову годину већ по правилу објављујемо и разговор са Драганом Калиновић, директорком РФ ПИО. Од најпозваније особе у Фонду желимо да чујемо шта се све у овој институцији догађало током године на измаку, шта се планира за наредну и шта то Фонд чини да би се приближио својим корисницима и осигураницима.

Будући да је Фонд ПИО институција која се бави остваривањем права из пензијског и инвалидског осигурања и исплатом тих права, за његово успешно пословање најважнији су стабилни финансијски показатељи и ажурност у раду. У том контексту, током целе године се помињала боља наплата доприноса, што је, с друге стране, утицало на смањење дотација из буџета за исплату пензија. Са директорком Фонда ПИО Драганом Калиновић разговарамо о томе какво је стање прихода и расхода у овој години у односу на претходну.

– Током целе 2016. године имали смо бољу уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и када се посматра у односу на планске величине, као и у односу на остварење у истом периоду прошле године. Приходи Фонда ПИО у 2016. години виши су за 15 милијарди динара у односу на 2015. годину и значајна је чињеница да је повећање наплате било константно, што значи да су основи који

Драгана Калиновић

то омогућују стабилни, односно да је привредна активност појачана и да је број запослених повећан. Планирано учешће изворних прихода у укупним приходима Фонда за 2016. годину било је у нивоу 62,64 одсто, али је већ по деветомесечним финансијским извештајима било на нивоу око 64,7 процената, а сигурно је да ће до краја године бити 65 одсто. Истовремено, повећањем изворних прихода смањује се ниво учешће дота-

ција у укупним приходима, тако да ћемо од планираних 37,19 процената, годину завршити са 35 одсто. Током 2016. године Фонд ПИО је, на име дотација из буџета, повукао мање средстава за 13,26 милијарди динара.

Какав је финансијски план за следећу годину?

– Финансијским планом укупни приходи и примања Фонда у 2017. години планирани су у износу од 603,6 милијарди динара и виши су за 1,05 одсто у односу на средства планирана за 2016. годину. Социјални доприноси планирани су у износу од 393,96 милијарди динара. Планираним приходима од доприноса покрива се 65,27 одсто планираних расхода и издатака Фонда у 2017. години. Други највећи приход Фонда су дотације из буџета, које су планиране у износу од 201,34 милијарде динара, са учешћем од 33,36 одсто у укупним приходима и примањима. Текући расходи планирани су у износу од 595,7 милијар-

ди динара и чине 98,69 одсто укупних расхода и издатака, од чега ће се за исплату пензија и осталих права из ПИО издвојити 583,97 милијарди динара, односно 96,75 посто укупних расхода. Нагласила бих да Финансијски план за 2017. годину апсолутно обезбеђује исплату пензија и новчаних накнада корисницима права, које ће бити повећане за 1,5 одсто.

Крај године је прилика за сумирање резултата рада. Шта бисте издвојили као помак у раду РФ ПИО у 2016. години, а шта као највећи проблем?

– У 2016. години наставили смо тренд приближавања корисницима. Тако смо већ почетком године отворили испоставу на Чукарици, што је грађанима олакшало комуникацију са нашом институцијом, у Бачкој Паланци ординацију за медицинско вештачење, у Обреновцу је отворена нова зграда где се осим испоставе Фонда ПИО налазе и остале сродне институције, односно РФЗО, НСЗ, Центар за социјални рад и Инспекторат за рад. Наши лекари су наставили са праксом обиласка геронтолошких центара, да би најстаријим грађанима омогућили прегледе на лицу места и олакшали им могућност остваривања неког од права које им припада.

Проблем се и даље препознаје у чињеници да је велики број осигураника који имају периоде осигурања за које им нису плаћени доприноси. Ови проблеми се у пуној мери појављују у моменту остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања, што утиче и на услов и на висину пензије и на рок за доношење решења. Наравно, утврђивање података о стажу осигурања у управном поступку подразумева продужење рока за доношење решења, тако да уз све напоре да подигнемо ниво ажурности Фонда, успевамо да на 92-93 одсто захтева одговоримо решењем у законском року.

Једнократна исплата свим пензионерима

По препоруци Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Влада РС је донела Закључак о једнократној исплати износа од 5.000 динара, који је током новембра исплаћен свим корисницима са пребивалиштем у Србији (1.694.554 пензионера), а у децембру и пензионерима који имају пребивалиште у другој држави (57.814 корисника). Ово је први пут да се помоћ исплаћује свим пензионерима, без обзира на висину пензије, и Фонд се у кратком року технички припремио да исплату организује на најбољи начин и да је највећи број пензионера добије већ првог исплатног дана, 23. новембра, а корисници који примају пензије на кућну адресу поштеђени су поштанских трошкова.

и редовне пензије

Фонд се на још један, са-времен начин, приближава својим корисницима. Реч је, наравно, о развоју електронске услуге.

– Што се тиче електронског пословања Фонда, наставили смо да развијамо ову услугу и постојеће сервисе унапређујемо, тако да је грађанима омогућено да електронски поднесу захтев за разне потврде и уверења, омогућили смо им да прате кретање предмета, да преко веб-сервиса израчунају датум када могу остварити право на старосну и превремену

да припреме и предају захтев и пријаву М-4 у електронском формату преко интернета, без долазака на шалтер Фонда ПИО и без чекања у редовима, да кроз електронски сервис претходно системски контролишу исправност припремљених пријава, да доставе М-4 без додатне, иначе врло обимне, финансијске документације, уз дигитални потпис овлашћеног лица. На тај начин смо посао, који је некада трајао више сати или дана, сада свели на неколико минута и омогућили послодавцу да сво-

је запослене ангажује на другим, продуктивнијим пословима, уместо да чекају у редовима ради предаје М-4.

Циљ нам је да, кроз све ове услуге, омогућимо грађанима лагодније и брже остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања и то смо, према свим показатељима, током 2016. године и постигли.

Које бисте још активности издвојили, а које су обележиле рад Фонда ПИО у 2016. години?

– Поред основне делатности, протеклу годину су обележиле и додатне активности које је Фонд обављао у складу са неким другим законима и закључцима Владе, а које су од изузетне важности за осигуранике и кориснике. Процењујемо да је за 30 процената увећан обим посла додатним пословима, као што су решавање захтева за вансудска поравнања за усклађивање војних пензија, реализација исплате погребних трошкова, повезивање стажа, конверзија и сл.

Вишегодишњи дуг према војним пензионерима решен је системски, кроз Закључак Владе Републике Србије и регулисано је право на ванредно усклађивање војних пензија и исплату обрачунате разлике. До краја 2016. године закључени су уговори о вансудском поравнању са 45.453 корисника, од 57.737 који су имали право, а 6.336 их је одустало од тужби.

По Закључку Владе РС из марта 2016. године продужен је рок за повезивање стажа до краја године и по том документу извршено је повезивање стажа у 168 привредних субјеката (75 субјеката приватизације, пет предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и 88 предузећа у стечају), за 15.960 радника, у укупном трајању од 47.261 годину, 11 месеци и 20 дана стажа.

Фонд је, током ове године, обављао и послове конверзије потраживања на основу правоснажних решења суда о усвајању УППР-а (унапред припремљеног плана реорганизације) за предузећа у поступку приватизације и реструктурирања, за предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и остала предузећа у процесу приватизације, која су била обухваћена закључцима Владе РС.

Наравно, посебну пажњу заслужују и међународне активности које је Фонд имао у протеклој години. Саветодавни

Колективни уговор

Још једна од значајних ствари која се десила у години за нама јесте и потписивање новог Колективног уговора РФ ПИО, први пут после неколико деценија.

– Тако је. Нови Колективни уговор Републичког фонда ПИО потписан је у марту ове године и део је договора, сарадње и компромиса између Фонда, као послодавца, и запослених, а уз сагласност и подршку ресорног министарства и Владе. Овим колективним уговором у потпуности су уређена сва права, одговорности и обавезе запослених. Поред тога што је колективни уговор ту да обезбеди да наши радници, запослени у Фонду, буду задовољни и мотивисани, и исто тако да имају и обавезе које морају да испуњавају, он је и својеврсна гаранција нашим корисницима да ће сва њихова права у вези са пензијским и инвалидским осигурањем бити остварена у Фонду на најбржи и најефикаснији начин. Дакле, и запослени и руководство Фонда, свесни смо своје одговорности и обавезе према 4,5 милиона грађана, чија права утврђујемо својим радом. Уверена сам да ће овај Колективни уговор, као резултат здравог социјалног дијалога који постоји између запослених и руководства, допринети још бољим резултатима у раду Фонда.

дани су организовани са седам држава па је више од 900 корисника и осигураника који, осим стажа у Србији, имају стаж и у другој држави на тај начин решило свој проблем, добило директну стручну помоћ и савете. Успешно се реализују споразуми о електронској размени података од значаја за права из ПИО са пет држава региона, а у току је тестирање електронске размене са носиоцима осигурања Аустрије, Италије и Немачке. Билатерални радни сусрети са представницима других фондова и завода, као и сусрети директора фондова земаља бив-

О имовини Фонда

Опредељење Фонда је увек било да управљање својом имовином усклади са интересима државе и државном стратегијом развоја бањског туризма, припремајући се за сва потенцијална решења (приватизацију, стратешко партнерство, јавно-приватно партнерство, заједничко улагање...), која ће обезбедити прилив инвестиција, запошљавање у већем обиму, развој повезаних привредних грана на нивоу локалне самоуправе и унапређење општег пословног амбијента, што директно утиче на повећање изворних прихода Фонда. Фонд ПИО, као власник објеката, учествује у сваком потенцијалном решењу које се изабере као најадекватније, а у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, осталим надлежним министарствима и Владом Републике Србије, у наредном периоду договориће се појединости које ће бити најповољније за бање, за Републику Србију, а тиме и за Фонд.

старосну пензију, као и услугу електронског увида у податке матичне евиденције, која им је доступна већ 6-7 година.

Међутим, највећи помак остварили смо у електронској услузи за послодавце – тзв. е-М4, омогућујући им да поднесу захтев и доставе пријаву М-4 преко електронског сервиса. Ову услугу је искористило 75 одсто од преко 154.800 послодаваца, колико их је у овој години доставило пријаве М-4 за 2015. Практично, омогућили смо послодавцима

ше СФРЈ, и ове године су дали конкретне доприносе бољем спровођењу конвенција и квалитетнијој услузи коју нудимо грађанима при остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања.

Фонд ПИО је и ове године био заступљен на неколико сајмова, непосредно се контактирало са пензионерским удружењима... Шта је циљ таквих активности?

– Бројне су активности које Фонд организује или се појављује као учесник заједно са ресорним Министарством, као што су учешћа на сајмовима. И ове године смо имали свој инфо пулт на Међународном београдском сајму књига у оквиру штанда Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Учествовали смо и на Сајму „Треће доба“ у Београду, где смо имали запажено место и услугу. Присутствовали смо и новосадском сајму за најстарије, јер су посетиоци тог сајма били углавном наши корисници. То је био још један од начина да се што више приближимо грађанима и кроз непосредан контакт превазиђемо фаму о Фонду као шалтерској установи.

Непосредан контакт са пензионерима организовали смо више пута ове године, ради њиховог упознавања са новим Правилником о друштвеном стандарду, којим су им, осим бесплатне рехабилитације у бањама, а на њихов захтев, омогућени и нови видови помоћи, као што је солидарна помоћ за најугроженије пензионере и финансирање социјализације и интеграције корисника у друштво.

Добро смо се позиционирали у јавности са услугом коју грађанима нуди наш Контакт центар. Институција као што је Фонд мора да користи све расположиве начине да се приближи грађанима и пружи им тачну информацију о правима која могу остварити у Фонду. Сигурно је да би се ових 65.000 грађана који су се само у овој години обратили Контакт центру и добили ваљане одговоре, појавило на шалтерима Фонда.

Свим читаоцима „Гласа осигураника“ желим безбрижне предстојеће празнике!

Г. О.

ОКРУГЛИ СТО О СОЦИЈАЛНОМ ДИЈАЛОГУ ИЗМЕЂУ СИНДИКАТА И ПОСЛОДАВАЦА

Влада поштује радничка права

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у сарадњи са Привредном комором Србије и Регионалном привредном комором (РПК) Нови Сад организовало је 22. децембра округли сто на тему „Социјални дијалог између синдиката и послодаваца у Србији и улога Републичке агенције за мирно решавање радних спорова“. Скуп је организован с циљем да се унапреди социјални дијалог у Републици Србији са посебним освртом на успостављање и развој социјалног дијалога у привредним друштвима.

Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, учествовао је са својим најближим сарадницима из Министарства на овом округлом столу. Том приликом је изјавио да је све у вези са социјалним дијалогом што је у надлежности Владе Републике Србије резултирало са више од 20 колективних уговора.

– Ишли смо на колективно преговарање јер смо сматрали да на тај начин треба да појачамо улогу синдиката. Дали смо препоруку и приватним послодавцима и удружењима послодаваца да излазе у сусрет синдикалцима и да стварају колективне уговоре јер сматрамо да је то најбољи начин да се умири процес производње и да права и обавезе унапред буду познати, и да једноставно буду оствариви – објаснио је ближе улогу Владе министар Вулин.

Том приликом министар је истакао и да је ово прва Влада која је успела да и са послодавцима и са синдикатима постигне најшири могући консензус када је реч о минималној цени рада тако да ће од 1. јануара минимална цена рада бити повећана за скоро осам процената и износиће 130 динара. Такође, рекао је да ће колективни уговори, чије дејство ускоро истиче, бити обновљени, али да не постоји ни једна земља на свету у којој је колективно преговарање обавезно, те да је у Србији Законом о раду предвиђена обавеза преговарања, а да држава не може утицати на то да ли ће доћи до потписивања уговора. Министар Вулин је изјавио и да је Влада успела да створи један успешнији привредни амбијент, јер је од јануара до новембра регистровано 7.810 привредних друштава што је повећање у односу на исти период прошле године за 3,66 процената, а у истом периоду регистровано је 31.314 предузетника, што је повећање од два одсто. Говорећи о резултатима сузбијања рада на црно, Александар Вулин је рекао да је инспекција рада досад постигла најбоље резултате, јер је пронашла 16.000 људи који су радили „на црно“, а својим решењима је запослила више од

12.000 таквих лица ове године. Он је истакао и да је избрисано из АПР 19.144 предузетника, што је за 49,25 посто мање него у истом периоду лане и да је и то доказ да држава ствара бољи пословни амбијент, да су послови одрживији и да је то разлог што имамо повећану запосленост.

Министар Александар Вулин у Новом Саду

Домаћин овог скупа био је проф. др Драган Лукач, председник Регионалне привредне коморе Нови Сад, а модератор округлог стола био је Зоран Лазић, помоћник министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. У дискусији су, између осталих, учествовали Иван Ђоковић, потпредседник Покрајинске владе и покрајински секретар за привреду и туризам, Љубислав Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије, проф. др Зоран Стојиљковић, председник Уједињених гранских синдиката „Независност“, Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца Србије, и Мирослав Милетић, потпредседник Привредне коморе Србије. Може се рећи да су се сви они, укључујући и министра Александра Вулина, сложили да социјално-економски савети на републичком и покрајинском нивоу и у мањем броју локалних самоуправа функционишу добро, али да је потребно да се формирају и у осталим локалним самоуправама како би социјални дијалог у Републици Србији заживео у пуном капацитету.

У другом делу овог округлог стола Јесенка Чворо, шеф Одсека за социјални дијалог, колективно преговарање и зараде у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, изложила је присутнима тему „Законодавни оквир за социјални дијалог у Републици Србији“. Након тога је Миле Радивојевић, директор Републичке агенције за мирно решавање радних спорова, представио надлежности, рад и добре резултате ове државне институције (успешно решено више од 5.000 индивидуалних и колективних радних спорова).

М. Мектеровић

ПОКРАЈИНСКИ СЕС ЗА РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ – ОКУПЉАЊЕ ОКО ПРОЈЕКТА

Стварање бољих услова за економски развој

Покрајински Социјално-економски савет (ПСЕС) организовао је 16. децембра Конференцију на тему „За развој привреде – окупљање око пројекта“ на којој је било око 180 учесника.

Конференцији су осим Александра Вулина, министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, присуствовали и други представници Владе Републике Србије. Игор Мирковић, председник Покрајинске владе, која је била и покровитељ ове конференције, предводио је бројне чланове и представнике Владе АПВ. Унија послодаваца Србије и Војводине, Привредна комора, а такође и Уједињени грански синдикати „Независност“ и Савез самосталних синдиката учествовали су на Конференцији са својим најужим руководством, како на нивоу републичких, тако и на нивоу покрајинских организација. На овом скупу присутни су били и представници разних надлежних институција и агенција са свих нивоа власти, али и истакнути привредници, представници великих мултинационалних и домаћих компанија, предузетници и експерти који су сви заједно допринели успешном раду Конференције.

Према наводима Горана Милића, председавајућег ПСЕС (из ССС Војводине), мотив за одржавање оваквог скупа била је потреба да привредници и представници запослених, на основу програма Покрајинске владе, изнесу своје предлоге и очекивања у вези са стварањем што повољнијих услова за развој привреде окупљањем око пројекта, чиме ће се обезбедити претпоставке за побољшање радно-правног, материјалног и социјалног положаја запослених и свих грађана у АП Војводини и у целој Републици Србији.

Игор Мирковић је у свом обраћању присутнима, између оста-

Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, говори на Конференцији

лог, истакао да је трипартитни социјални дијалог део укупне стабилности која нам је неопходна у остваривању циљева који су постављени за бржи развој наше привреде. Том приликом је рекао и да нека полазна гледишта могу бити различита, али циљеви не могу, јер је заједнички циљ интензиван економски развој, укључујући и обезбеђивање што бољих услова за предузетнике, што већу запосленост и најправичније услове рада за све запослене.

Министар Александар Вулин рекао је да су социјално-економски савети потребни да би се кроз дијалог дошло до бољег разумевања између представника удружења послодаваца и запослених. Између осталог, он је истакао да је у свим предузећима у којима је држава послодавац потписан колективни уговор и да држава подстиче и подржава потписивање колективних уговора и у компанијама са приватним капиталом, јер послодавци и синдикати треба да буду партнери. Као позитиван пример навео је да се потписани колективни уговор у сегменту путне индустрије поштује и да нико од потписника не жели да се одрекне тог уговора.

Министар Вулин је овом приликом изјавио и да је од 11. јану-

ара до 10. децембра ове године у реалном сектору пријављено око 70.000 новозапослених. Такође, и да је у Фонд ПИО ове године уплаћено 15 милијарди динара више него лане. Као важну чињеницу навео је и да од ове године послодавци први пут могу електронски достављати Фонду ПИО образац М-4 са подацима о зарадама и стажу својих запослених и не морају због тога чекати у дугим редовима пред шалтером. То је сада могуће урадити електронским путем за свега неколико минута. Према речима министра Александра Вулина, током 2016. године примљено је 154.849 образаца М-4, а захваљујући поменутој промени начина пријаве ове године има више пријављених, односно, укупно пријављених је нешто више од два милиона, за разлику од прошле године када је тај број износио 1.900.000.

Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца Србије, истакао је да је тема конференције веома значајна за нашу државу и друштво, такође, и да је последњи моменат да социјално-економски савети постану функционалнији и да се формирају и у локалним самоуправама. С друге стране, Станко Крстин, председник Уније послодаваца Војводине,

презентовао је предлоге УПВ за унапређење привредног амбијента. Такође, позвао је присутне да заједнички подрже иницијативу да Влада Србије прогласи „Деценију предузетништва и иновација“.

Горан Милић је излагао на тему „Развој привреде уз радну и социјалну сигурност“. Проф. др Зоран Стојиљковић, председник Уједињених гранских синдиката „Независност“, говорио је учесницима „о европским перспективама Србије – позицији синдиката“. Предложио је и да наша влада приоритетно иницира закључивање „социјалног пакта о запошљавању и развоју“ који би представљао један од кључних стубова одрживог привредног развоја и транзиције ка модерној европској социјално одговорној тржишној привреди у периоду од следећих пет година. Ратко Филиповић, председник Привредне коморе Војводине, излагао је тему „Нова улога привредне коморе Војводине у сарадњи са Покрајинском владом по новом Закону о привредним коморама“.

Учесници Конференције су на крају утврдили закључке које ће доставити Покрајинском СЕС-у као организатору Конференције, ради даљег поступања.

Мирослав Мектеровић

Скупштина СПВ

На недавно одржаној седници Скупштине Савеза пензионера Војводине Милан Ненадић, председник СПВ, говорио је о тешком социјалном положају пензионера у 2016. години, поводом чега је Савез упутио писма Влади Републике Србије и Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

На седници је прихваћена Информација о спровођењу рехабилитације корисника пензија у здравствено-стационарним установама и бањско-климатским леčiliштима о трошку Фонда ПИО током 2016. године. Од укупног броја пензионера у Војводини који су испуњавали услове, на опоравак је упућено 2.868 корисника од чега је 2.364 то право остварило до краја октобра ове године.

Ђердап: производња изнад планиране за ову годину

Хидроенергетски и пловидбени систем „Ђердап 1“ наставља са производњом која је већ изнад планиране за ову годину будући да је још 21. новембра, са произведених 4.975.000 мегават часова, остварен планирани циљ за 2016. Тренд је настављен и у децембру, па се може очекивати да се произведе још око 500 милиона киловат часова, чиме би годишњи план производње био пребачен за око 10 процената.

Према речима Драгана Максимовића, директора ХЕ „Ђердап 1“ стандардни и нестандартни ремонти за ову годину су завршени. Електрана, преливна брана и бродска преводница, комплетно су припремљене за рад у зимским условима. У сусрет празничном периоду прва Ђердапска електрана је потпуно спремна за максимална оптерећења. У случају да се појави лед, ледоломац „Гребен“ је спреман за интервенције.

Орхан Памук у САНУ

Славни турски писац и нобеловац Орхан Памук 19. децембра био је гост Српске академије науке и уметности.

Том приликом он је у оквиру циклуса „Гост САНУ“ одржао предавање „Записи о мом свету“ а разговарао је и са српским писцима и одговарао на нека од питања новинара. Рекао је да Срби и Турци деле речи, храну, машту и турбулентну прошлост.

Орхан је истакао да велики писци попут Андрића, Достојевског, Танизакија поклањају пажњу традиционалној култури, култури Истока, али су усредсређени на савременост, као и он. Нагласио је да Андрића, на неки начин, сматра својим претходником, јер је био довољно храбар, отворено хуман да сагледа сву пуноћу живота муслимана на овим просторима. Поклањао је пажњу детаљима, тако нам је показао да смо сви направљени од истог материјала, изјавио је Памук.

У огранку САНУ у Новом Саду дан касније Орхану Памуку свечано је уручена међународна књижевна награда „Милован Видаковић“ коју додељује Међународни фестивал прозе Просефест.

Најлепша фотографија природе из Србије

Фотографија Чедомира Жарковића која приказује бигрене каде Стопића пећине на Златибору проглашена је за најлепшу слободну светску фотографију заштитеног природног добра за 2016. годину на међународном фотоконкурсу Викимедије „Вики воли Земљу“. Фотографија кањона Раче Владимира Мијаиловића заузела је 15. место, што је још један успех за нашу земљу.

На пригодној свечаности у историјама Туристичке организације Србије, плакету светском победнику уручио је председник Викимедије Србије Филип Маљковић, а два освојена места на светском такмичењу поздравили су и представници Завода за заштиту природе Србије и ТОС-а.

Награђена фотографија: Стопића пећина

Пример професора из Мајданпека

Професори Техничке школе из Мајданпека одрекли су се хонорара од испита за ванредне ученике и на тај начин прикупили око 250.000 динара које су наменили за куповину опреме за машинску радионицу.

Ово је наставак акције професора коју су започели прошле године када су набили девет рачунара, а на исти начин су желели да се и ове године побрину за наставна средства за машинску групу.

Како објашњава Драган Јанковић, директор Техничке школе Мајданпек, поред опреме за машинску радионицу, набављена је и интерактивна електронска табла, прва те врсте у мајданпечким школама. У настави ће моћи да користе и апликацију mozaBook пошто су платили једногодишњу лиценцу за тај образовни презентациони софтвер, што ће професорима омогућити креативнију и модернију наставу, као и лакшу обраду градива.

Просечна зарада 45.767 динара

Просечна нето зарада исплаћена у Србији у новембру 2016. износила је 45.767 динара (372 евра), и номинално је била виша за 1,1 одсто, а реално за 1,2 процента од октобарске, саопштио је Републички завод за статистику.

Новембарска просечна бруто зарада износила је 63.061 динар, што је у односу на претходни месец номинално више за 1,0 а реално за 1,1 одсто.

У поређењу са истим месецом прошле године, просечна новембарска нето плата је номинално скочила за 3,6 процената, а реално за 2,1 одсто, док је бруто зарада забележила номинални раст од 3,5 посто, а реални за 2,0 процената.

Минимална цена рада – 130 динара по сату

Од 1. јануара 2017. послодавци ће примењивати нову минималну цену раду. Без пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, за период јануар – децембар 2017. године она ће износити 130 динара „нето“ по радном часу.

Одлука о висини минималне цене рада за период јануар – децембар 2017. године објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије“, бр. 77/2016.

За бољи положај жена у друштву

Општина Алексинац једна је од десет локалних самоуправа у Србији које су укључене у пројекат „Оснаживање жена у одлучивању кроз активно ангажовање у локалним женским одборничким мрежама“, чији је циљ побољшање и унапређење капацитета и утицаја одборница у скупштинама општина.

Пројекат спроводи Агенција Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена у Србији, уз финансијску подршку Европске уније и Владе Швајцарске кроз програм Европски прогрес.

Реализација пројекта почела је септембра ове године, а крај је планиран за јун 2017. У том периоду биће спроведене разне активности, почев од оснивања Женске одборничке мреже и ангажовања њених чланица у различитим активностима, а све у циљу побољшања животних услова у својој средини.

Кикинда: закуп обрадивих површина

У кикиндској општини је лицитацијом од око девет хиљада хектара државног земљишта издато у једно-годишњи закуп око 3.200 хектара. Будући да је то учињено тек у децембру, резултат задовољава, оцењено је. Очекује се други круг лицитације за преосталу обрадиву површину.

Остварени приход од закупа биће као и раније утрошен за уређење атарских путева, пошумљавање ветрозаштитних појасева и за друге захвате у вези са одржавањем орианица.

Е-беба у целој Србији

Према најавама државног секретара у Министарству државне управе и локалне самоуправе Жељка Ожеговића, од 1. јануара 2017. године у свим породилиштима у Србији родитељима ће бити омогућено да електронски пријаве бебе.

На конференцији „е-Управа Србија без редова и шалтера“ Ожеговић је изјавио да је захваљујући пројекту „Бобо, добро дошла на свет“ и услузи „е-беба“ до сада пријављено 19.000 беба у 45 породилишта у Србији и да ће се тај број повећавати.

У матичним службама кажу да је за електронско пријављивање беба потребна само сагласност родитеља и њихова ажурирана лична документа. Родитељи ће СМС-ом добити поруку да је новорођенче уписано у матичну књигу рођених, да му је пријављено пребивалиште, као и обавезно здравствено осигурање, а документа ће им потом стизати поштом на кућну адресу.

Раковица отвореног срца

Првог дана нове 2017. године, на платоу код Мекдоналдса на Видиковцу, општина Раковица организује традиционалну манифестацију „Улица отвореног срца“. Малишани и родитељи ће тог дана од 11 часова моћи да уживају у друштву аниматора, мађионича-

ра, Деда мрза, обезбеђене су представе за децу. У периоду од 11 до 13 часова малишани ће моћи бесплатно да користе клизалиште које је постављено на платоу код Мекдоналдса. Првих 500 малишана који дођу, добиће бесплатне новогодишње пакетиће. Тог дана је организована и продаја топлих напитака и новогодишњих „црвених носића“, а сав новац ће ићи у хуманитарне сврхе. Позивамо све суграђане да са малишанима први дан нове 2017. године проведу у доброј атмосфери у Улици отвореног срца у Раковици.

У ВАЉЕВУ ПОМАЖУ КОРИСНИЦИМА ПЕНЗИЈА

Брже до нове здравствене књижице

Одмах по стварању услова да се путем сервиса на интернет порталу е-Управа може поднети пријава за замену здравствених књижица, запослени у ваљевској Филијали Фонда ПИО дошли су на идеју да помогну суграђанима. Под формалним окриљем Градског удружења пензионера, брзо и лако су постигли заједнички договор са одговорнима факултета „Сингидунум“ у Ваљеву да ове послове за пензионере и у њихово име обављају студенти као део стручне праксе.

Редови на шалтерима филијале РФЗО у Ваљеву, као и у већини градова, последњих дана бивали су све дужи. Будући да велики број пензионера нема електронску опрему и потребно информатичко знање за њено коришћење, намера је била да им се помогне у превазилажењу настале ситуације.

– Искористили смо погодност наше пословне зграде која је део Дома пензионера у Ваљеву и налази се у строгом центру града. Испланирали смо да се ови послови за наше најстарије суграђане обављају у простору клупске библиотеке Градског удружења пензионера. Ипак, и поред добре воље, најтеже је било обезбедити опрему. По-

Међугенерациска солидарност: студенти помажу пензионерима да лакше замене здравствене легитимације

сле неколико дана инсталирали смо два позајмљена лаптопа за потребе ових послова. Наш информатичар Марко Љубичић успоставио је интернет везу и са професором факултета кратко обучио студенте – задовољан је иницијативом својих радника директор ваљевске филијале Љубиша Дамњановић.

Озбиљно, одговорно и брзо кренуло се са конкретним пријавама, попуњавањем уплатница, уплатама у оближњем трезору и провером да су оне и верификоване преко портала. Одмах се показало да је покре-

нута права ствар. Прве похвале су дошле од руководства филијале здравственог осигурања и руководства удружења пензионера које је на почетку било резервисано у погледу реализацији ове идеје. Истовремено, евидентно је свакодневно задовољство корисника пензија који су на овај начин електронски аплицирали за нову здравствену књижицу коју ће добити на кућну адресу или је преузети на шалтеру ваљевске филијале РФЗО. На овај начин пензионери су избегли дуга стајања у редовима пред шалтерима.

– Док студенти вредно раде од 10 до 14 часова, наши корисници пензија могу да поседе у клубу, да попију неки од топлих напитака, прочитају дневну штампу, одгледају нешто на ТВ-у или одиграју партију шаха, домина. Свакодневно се мењају групе студената на обуци, а наспрам њих је све већи број најстаријих суграђана који на овај комфоран начин добијају услугу уз помоћ младих. Поносни смо што се ова активност одвија под кровом наше куће и што смо у овој акцији логистиком дали мали допринос на опште задовољство свих учесника – истиче Дамњановић.

Планирано је да се овај сервис пружа до краја године, а по потреби и после тог рока.

Г. О.

ПРИЗНАЊЕ УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ ФИЛИЈАЛИ ЧАЧАК

Добра сарадња

На седници Градског одбора Удружења војних пензионера у Чачку, одржаној 13. децембра, директорки Филијале Републичког фонда ПИО у Чачку Кринки Лукић уручена је Плакета Удружења војних пензионера Србије. Ово признање, као знак захвалности за добру сарадњу, директорки Лукић уручио је Миланко Бањанац, члан Главног одбора удружења војних пензионера Србије.

Директорки чачанске филијале Фонда ово признање додељено је, поред осталог, због давања пуног доприноса у реализацији

програмских циљева и задатака Удружења војних пензионера града Чачка и пружања помоћи да његови чланови остваре своја права, због посебног доприноса у реализацији наплате и вансудског поравнања за чланове овог удружења, као и због разумевања за проблеме и прихватања предлога и сугестија.

Кринка Лукић

– Додељено признање сметрам не само као лично признање, већ и као признање Филијали Чачак. Од преласка корисника војних пензија из система Фонда СОВО у систем ПИО Србије, успостављена је

веома лепа сарадња са војним пензионерима, а најважније од свега је да су корисници задовољни – наводи Кринка Лукић, директорка Филијале Фонда ПИО у Чачку.

В. К.

Подршка центрима за социјални рад

Свечаност поводом обележавања десетогодишњице постојања и рада Покрајинског завода за социјалну заштиту одржана је 6. децембра у просторијама ЈВП „Воде Војводине“ у Новом Саду. Прослави овог јубилеја Завода присуствовали су, између осталих бројних званица, и Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Јадранка Новаков, помоћница секретара за социјалну политику, и Палимир Тот, подсекретар у овом секретаријату.

Предраг Вулетић је честитајући запосленима у Заводу јубилеј, похвалио и њихову храброст, јер су се у претходних 10 година успешно носили са проблемима социјалне заштите на територији АП Војводине, нарочито, ако се зна да је на овом подручју највећи број корисника социјалне помоћи у Републици Србији.

– Оно што морам да кажем јесте да ће наредна година бити пре свега година социјалне заштите и година међугенерациске сарадње. На такав начин покушаћемо да убедимо наше пријатеље из Покрајинског завода за социјалну заштиту да буду у правом смислу едукативни центар свим установама социјалне заштите којих има 27 на територији Војводине – рекао је између осталог покрајински секретар Предраг Вулетић.

Покрајински секретар Предраг Вулетић за говорницом

Татјана Грнчарски, в.д. директорка Завода, осврнула се овом приликом на достигнућа Покрајинског завода за социјалну заштиту у претходних десет година, током којих су они одржали велики број саветовања, округлих столова, стручних скупова а и решили су много проблематичних предмета. О значају Завода у систему социјалне заштите директорка Грнчарски је рекла.

– Значајан је за систем социјалне заштите јер таква једна установа је потребна нашим другим установама у систему социјалне заштите, пре свега центрима за социјални рад и установама за смештај корисника, да

би се унапредио стручни рад у систему социјалне заштите. Наша установа мора увек да буде корак или два испред свих осталих установа које постоје у систему, како бисмо могли да унапредимо њихов рад, да им будемо подршка, подстицај, да раде боље и квалитетније, а све на задовољство наших корисника – истакла је директорка.

Покрајински завод за социјалну заштиту је на овом скупу представио присутнима и свој стратешки план за период од 2016. до 2020. године, односно циљеве Завода у том периоду.

М. Мектеровић

ИСО СТАНАДАРДИ У РФ ПИО

Интерне провере

Према Годишњем програму интерних провера у Фонду за 2016. годину интерне провере су почеле у марту месецу. У складу са ИСО 9001 и ИСО 27001 у Дирекцији Фонда 4. марта 2016. године одржана је редовна годишња обука интерних проверивача.

У току 2016. године, спроведено је 47 интерних провера којим су обухваћене све организационе јединице Фонда како у филијалама тако и у Дирекцији Фонда и Дирекцији ПФ.

– За спровођење планираних интерних провера организовано је 47 тимова у којима је учествовало око 100 интерних проверивача. Према Завршним извештајима спроведених интерних провера стиче се утисак да имплементирани систем квалитета и безбедности информација добро функционише и да су запослени компетентни, добро обучени и мотивисани да добро обављају свој посао и подржавају задатке и постављене циљеве. Утврђене неусаглашености су по свом карактеру мале и предузете су предложене корективне мере како би се што пре отклониле – задовољна је Марија Балтић, вођа Оперативног тима.

Интерна проверка система квалитета/безбедности информација је самоиспитивање својих процеса ради бољег функционисања система квалитета и система безбедности информација на начин како је дефинисано у документацији, и ефективног испуњавања циљева стандарда. Међународ-

ни стандарди ИСО 9001 и ИСО 27001 истичу важност интерних провера као алата руководства за управљање и развој како система квалитета, тако и система безбедности информација. Резултати интерних провера дају следеће информације: у којој мери је усаглашен систем (да ли је документован, да ли задовољава захтеве стандарда, да ли су документа урађена, ажурна и дистрибуирана сагласно захтевима стандарда, да ли се доследно примењују итд.), која су слаба места у систему, да ли је потребно покретање превентивних и корективних мера, колика је ефикасност система, постоји ли могућност унапређења процеса рада, постоје ли узроци неусаглашености, у којој мери је успешно руководство, итд.

– Интерне провере се не спроводе ради утврђивања грешака, одговорности и кажњавања, већ напротив њихов циљ је пре свега, прикупљање потребних информација за унапређење и развој, како система управљања квалитетом, тако и система безбедности информација. Важно је да руководство исто тако обезбеди да се предузимају мере побољшавања као одговор на резултате интерне провере. Интерне провере дају велики допринос реализацији ИСО стандарда, и постепеном прихватању људи за њихову примену, с једне, а и стимулишу нову обуку и учење запослених, као и све конкретнију реализацију захтева које тражи стандард, с друге стране – објашњава Зора Канкараш, вођа Групе за интерне провере.

М. Б.

Инспирација за младе песнике

Завршно вече песничке манифестације „Дани Гордане Тодоровић“ са поделом награда и признања одржано је почетком децембра у салону Центра за туризам, културу и спорт Сврљиг.

У предивном амбијенту љубитељи писане речи казивали су стихове Гордане Тодоровић, а песничко достигнуће представили су овогодишњи победник 33. Књижевних сусрета Анђелко Анушић из Новог Сада и сврљишки песници.

Награду у виду штампања књиге и диплому Анђелку Анушићу уручио је Марко Младеновић, директор Центра за туризам, културу и спорт Сврљиг. Исте вечери, прошлогодишњем победнику Мирославу Јозићу из Смедеревске Паланке уручена је одштампана књига „У олуји сламка“. Председница општине Сврљиг Јелена Трифунковић поздравила је све учесни-

Анђелко Анушић са дипломом

ке конкурса, честитала победнику и нагласила да општина препознаје и улаже у овакаве културне манифестације. У оквиру манифе-

стације представљен је и најновији јубиларни, 50. број часописа за књижевност, уметности и културну баштину „Бдење“ о коме је говорио уредник Радослав Вучковић.

Песнички дани у Сврљигу одржавају се у знак сећања на рано преминулу песникињу овога краја Гордану Тодоровић (1933-1979), рођену у сврљишком селу Драјинца, која је била савременик Бранка Миљковића. После њене смрти у њеном родном селу Драјинцу 1985. године одржано је прво Горданино књижевно вече, посвећено њеном стваралаштву. Градска библиотека носи име „Гордана Тодоровић“ и захваљујући Гордани, многи млади песници су се афирмисали и ушли у свет поезије. Ову манифестацију финансијски помажу општина Сврљиг и Министарство културе и информисања Републике Србије.

С. Ђорђевић

ТРСТЕНИК

Пилот пројекат помоћи младим пчеларима

Представници Швајцарске Агенције за развој које је предводио директор Миломир Туцовић, обишли су Пчеларску задругу „Рој“ у Медвеђи код Трстеника, као и младе пчеларе који су добили помоћ у кошницама за покретање пчеларске производње.

– У сарадњи са Пчеларском задругом „Рој“ од прошле године покренули смо

пилот пројекат помоћи будућим младим пчеларима. Сада у другој фази заједничког партнерства реализујемо активности у којима је укључено 110 људи. Подељено је 15 кошница са пчелињим друштвима. Општина Трстеник је препознала нашу иницијативу и укључила се у проје-

кат сопственим средствима у износу од три милиона динара. Надамо се да ћемо нашу сарадњу проширити у наредном периоду производњом органског меда.

Са нама заједно ПЗ „Рој“ ће отворити погон за производњу кошница у Трговишту где постоје изузетни природни услови јер нема загађивача животне средине – рекао је тим поводом Миломир Туцовић.

У циљу органске производње меда ПЗ „Рој“ је организовала предавање за младе пчеларе. Директор задруге Радомир Брадић каже да од пољопривредне производње у трстеничком крају нема велике вајде јер су улагања велика а приходи мали на крају и да је пчеларство велика шанса за младе људе пре свега.

– Данас у свету постоји потражња органске хране и меда и то наравно треба искористити да будемо конкурентни и присутнији на тржишту. Услови имамо, интересовања исто тако, биће још предавања и очекујемо да ћемо сви заједно успети да реализујемо наш заједнички пилот пројекат – опитимиста је директор Брадић.

Драган Ивановић

Пчеларска задруга Рој

Управљање отпадом

Резултати пројекта „Изградња партнерства за одговорно управљање отпадом“ који су заједнички од 1. септембра до 30. новембра реализовали Унија послодаваца Војводине, Савез удружења „Млади раде“, четири основне школе из Новог Сада, Кикинде, Зрењанина и Бечеја, и компаније које се баве рециклажом, представљени су 30. новембра у Новом Саду. Пројекат је са 656.000 динара подржало и Министарство пољопривреде и заштите животне средине. Циљ пројекта био је да кроз информисање и едукацију допринесе изградњи одговорности за поступање са отпадом и повезивању различитих актера у заједници – привредних субјеката, стручњака, организација цивилног друштва и грађана (првенствено младих). Међу директним корисницима пројекта било је више од 1.200 ученика основних школа (и наставника) и око 230 представника компанија, локалних самоуправа, институција, универзитета и других актера који играју важну улогу у заштити животне средине и управљању отпадом.

Миљана Стојшић Стојановска, директорка Уније послода-

Миљана Стојшић Стојановска (стоји) на инфо сесији у Новом Саду

ваца Војводине, позитивно је оценила ефекте пројекта.

– Наша очекивања су у великој мери испуњена. Директно је едуковано 125 послодаваца, као и још стотинак других локалних актера. Индиректно, кроз додатно слање информација и одговора на постављена питања, још десетине послодаваца. Комуникацију са њима наставили смо и након инфо сесија и приметили смо позитивну промену у начину њиховог размишљања, а уочљиво је и њихово веће познавање прописа из ове области. Такође, кроз

овај пројекат послодавци су добили partnere којима могу да се обрате за стручну помоћ и упутства у рециклажи опасног и неопасног отпада. Сматрамо и да је потребно наставити са информисањем и едукацијом, али да учесници у будућности буду подељени по делатностима, односно, према врсти обавеза које су дужни да испуне, у складу са законима из ове области – објаснила је директорка Стојшић Стојановска.

С друге стране, Владимир Бабић из Еко хемика изнео је податак да су ученици из све

Рециклирати до 50 одсто отпада

Према речима Александра Весића, помоћника министра у Министарству пољопривреде и заштите животне средине, у Републици Србији се тренутно рециклира од 10 до 15 одсто отпада – а из комуналног отпада само пет процената. Зацртани циљ је да се до 2030. тај ниво подигне на 50 посто.

Стакло најтеже разградити

За разградњу папирног отпада у природи потребно је од три до 12 месеци. За разградњу „лименки“ од 10 до 100 година, за разградњу пластике од 10 до 1.000 година, а за отпад од стакла 4.000 година.

четири војвођанске школе у току трајања пројекта прикупили више од две тоне отпада.

На овој инфо сесији у Новом Саду учесници су закључили да је, због изузетне заинтересованости свих циљних група, потребно и препоручљиво наставити овакве пројектне активности и у 2017. години, али на територији целе Србије.

М. Мектеровић

СИГУРНА КУЋА НИШ

Збринуте жртве насиља

Спас у Сигурној кући у Нишу прошле године пронашло је 89, а током ове године 126 жена и деце. Поводом Дана људских права – 10. децембра ову установу посетиле су представнице Женске одборничке мреже града и Комисије за родну равноправност. Том приликом је речено да је неопходна сарадња свих институција да би се насиље зауставило.

Од укупног броја жена смештених у Сигурној кући половина наставља самосталан живот, док се остале, због немогућности да нађу посао, враћају

насилнику. Све је то разлог да држава послодавцима понуди субвенције за запошљавање угрожених жена.

– Неопходно је радити на економском оснаживању жена жртава насиља. Морамо им пружити могућност да се запосле и обезбеде егзистенцију за себе и своју децу јер је у више од 80 одсто случајева реч о незапосленим женама – рекла је Соња Шћекић, директорка Сигурне куће у Нишу. Она је подсетила да је све више старијих од 60 година који трпе насиље сопствене деце.

Иначе, све женске одборничке мреже, први пут формиране у овом мандату у општинама и градском парламенту Ниша, дају пуну подршку Женском аутономном покрету Војводи-

не и Женском центру из Ниша у прикупљању потписа да 18. мај буде проглашен за дан сећања на све жртве породичног насиља у Србији.

Љ. Г.

Нова лиценца за сигурну кућу

Прихватилиште за жртве породичног и партнерског насиља у Лесковцу послује од 2004. године. За непуних 12 година кроз њега је прошло око 400 жртава породичног и другог насиља над женама и децом. Ових дана лесковачка Сигурна кућа је од Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, надлежног за ову врсту активности, добила, међу првима у Србији, нову лиценцу за рад која ће важити до краја 2022. године. То је максимални период лиценцирања, истичу у лесковачком Центру за социјални рад.

Поред редовне делатности, социјалног збрињавања око три хиљаде корисника разних видова социјалне помоћи, Центар за социјални рад у Лесковцу својом активношћу у вези са породичним и партнерским насиљем успешно покрива целу територију Јабланичког управног округа.

– Током 2016. године уочиште у Сигурној кући у Лесковцу, која се налази у центру града и видео-надзором је повезана са Полицијском управом, пронашле су 33 жене, 28 деце и три старије малолетнице из лесковачког краја. Наша сигурна кућа је углавном опремље-

Гужва пред лесковачком Сигурном кућом

на финансијским средствима локалне самоуправе и донатора. Има капацитет за свега 11 корисница, па је фреквенција жртава разног насиља учестала што ће с временом условити евентуално проширење сигурне куће – каже Бобан Илић, директор Центра за социјални рад у Лесковцу.

Давањем лиценце лесковачком Центру за социјални рад, надлежно Министарство у свом образложењу проценило је да овај Центар има све кадровске

и техничке капацитете да се успешно носи са збрињавањем жртава породичног и партнерског насиља у овом делу Србије. У Сигурној кући је запослен тим од петоро стручњака које успешно предводи социјални радник Марија Станковић. При Центру за социјални рад послују и четири геронтодомаћице за подручје града и једна за подручје лесковачких варошица Грделица и Предејане. У 2016. години помоћ у кући овог додатног тима добило је 130 осо-

ба и 27 лица са посебним потребама.

– Стална брига за старије и болесне суграђане, и пре свега стручни приступ запослених, Центар за социјални рад у Лесковцу доводи у врх свих центара југа Србије по квалитету активности у збрињавању најстаријих корисника. У свему томе свесрдно нам помажу овдашњи Геронтолошки центар и локална самоуправа – истиче Бобан Илић.

Т. Стевановић

ФАБРИКА „ТОЗА МАРКОВИЋ“ КИКИНДА

После века и по – судбоносна прекретница

Навршило се 150 година од утемељења фабрике Стефана Бона која је започела производњу цигле и црепа у Кикинди и деценијама била водећа у тој бранши у ондашњој Угарској. Потом је предводила ову делатност и у Европи. Њен изданак је од септембра 1946. године, после национализације, постало предузеће за производњу грађевинског материјала од глине „Тоза Марковић“ које је наставило лидерску позицију, освајајући нове технологије и уводећи у свој асортиман и производњу керамичких плочица.

У почетку транзиције запада у тешкоће. Тек недавно је ова најстарија кикиндска фабрика изашла из стечаја поставши друштво

са ограниченом одговорношћу, а већински власник је „Србијагас“. После века и по трајања ово је судбоносна прекретница за враћање на давно стечену славу и у иностранству признату производну традицију. Сада „Тоза“ извози у 16 држава.

Свечаном обележавању јубилеја присуствовало је и 200 од укупно 800 партнера. Оптимизам је завладао поново у редовима овог радног колектива који је у напону свог златног пословања производио годишње 100 милиона црепова.

С. З.

Народна баштина, МОСТ који спаја

Удружење за неговање традиције „Извор“ из Књажевца пре 11 година први пут је организовало Сусрете удружења за неговање традиције из целе Србије.

– Манифестација је повезала креативне људе из целе земље, а придружили су се и гости из региона. С поносом истичем да је из године у годину све више мушкараца и жена који своју креативност и маштовитост стављају у функцију чувања народне баштине, обичаја и навика предака. Удружење „Извор“ као организатор Сусрета, има срећу да постоји и ради у граду у коме се зна колико је важно прошлост сачувати за будућност и како традицију искористити за стварање нових вредности – нагласила је на отварању 11. сусрета, почетком децембра, Љиљана Михаиловић, председница Удружења „Извор“.

Брига о култури и традицији мора да буде мост који ће спајати прошлост и будућност:

– Гледајући сву ову децу, све младе људе, све излагаче у хо-

лу Дома културе сви ми заједно можемо да схватимо колико су овакви сусрети важни. Они повезују прошлост са будућношћу, повезују људе, градове – нагласио је председник општине Књажевац Милан Ђокић.

На стотинак штандова удружења из 25 градова и општина Србије представила су своје рукотворине, старе занан-

те, кулинарска умећа, сеоска туристичка домаћинства... Удружење мултипле склерозе Књажевац приказало је изложбу радова својих чланова. У друштвеном клубу изложени су обредни пешкири и обредни хлебови. Учествовале су све основне школе, које су извеле и демонстрирале обичаје везане за славе, свадбе.

Програм свечаног отварања организован је у великој дворани Дома културе, а пред пуним гледалиштем наступили су ансамбли „Мала ноћна музика“, народни песник Слађан Илић, школа фолклора „Коло“, ученици техничке школе. Модним ревијама представила су се удружења „Радиност“ из Алексинца и књажевачки „Извор“. **Драгић Ђорђевић**

ГРАДИ СЕ НОВА ФАБРИКА У ДОБРИНЦИМА

Производња и прерада поврћа

У Добринцима, селу у румској општини, недавно је положен камен темељац за изградњу производног погона италијанске компаније „Ла Линеа Верде“. Реч је о гринфилд инвестицији за производњу и прераду поврћа, тачније о оброк и опраним салатима спремним за конзумацију.

Први производни погон ове италијанске компаније у Србији заузимаће око 5.600 квадратних метара и упослиће 150 радника.

– Специфичност наших погона је што смо једном ногом у пољопривреди, а другом у индустрији. Свако пољопривредно газдинство може бити наш

Полагање камена темељаца за изградњу погона италијанске компаније „Ла Линеа Верде“

кооперант, са гарантованом ценом и откупом. Припремамо се и за изградњу модерног едука-

тивног центра, који ће бити на располагању пољопривредницима – рекао је у Добринцима

Бранислав Игњатовић, генерални директор италијанске компаније у Србији.

У присуству мештана и бројних гостију, камен темељац су положили Драган Стевановић, државни секретар у Министарству привреде, Слађан Манчић, председник румске општине, и генерални директор „Ла Линеа Верде“ у Србији Бранислав Игњатовић.

Производни погон у Добринцима, чија је вредност осам милиона евра, требало би да буде завршен до маја следеће године. Најављено је и подизање пластеника на око 20 хектара у близини фабрике. **Г. В.**

ЛЕСКОВАЦ: ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ОБЕЛЕЖИЛЕ СВОЈ ДАН

Бег са маргина живота

Чланови Удружења особа са инвалидитетом и инвалидских пензионера Лесковца и Јабланичког управног округа свечано су обележили Међународни дан особа са инвалидитетом и посебним потребама. То је уједно и дан оснивања ове лесковачке организације настале пре пола века. Тим поводом они су организовали свечану академију и пријем гостију из више градова Србије, као и пензионерских удружења из суседне Македоније и Бугарске. Присутствовали су и председник СИР Србије, Божидар Цекић, члан Савета Владе Србије и члан Већа самосталних синдиката Србије и председник СИР Македоније Љупче Јанев. Два председника су разменила своја искуства о досадашњем раду и договорили се о даљој сарадњи.

Том приликом чланови Удружења обили су своје чланове у овдашњем Геронтолошком центру и организовали музичко-поетску приредбу за памћење.

– На подручју града Лесковца наша организација броји нешто више од шест и по хиљада чланова, различитог степена инвалидности. Циљ нам је да инвалидским пензионерима, односно инвалидима рада омогућимо

социјално уређену будућност уз сталну сарадњу са надлежним институцијама и локалном самоуправом. Непрекидно радимо на здравственом и економском збрињавању наших чланова, посебно најсиромашнијих, како би они избегли често животарење на маргинама живота – рекла је у разговору за наш лист Гроздана Митић, председница лесковачког Удружења инвалидских пензионера и особа са инвалидитетом.

– Велики број инвалида рада и инвалидских пензионера Лесковца данас живи у веома тешким условима. Законодавац им до сада није омогућио доквалификацију и додатно запослење сходно преосталим радним могућностима, па су многи од њих на терету породице или друштва као социјални случајеви – истакла је председница Митић.

Овом приликом је и градоначелник Лесковца др Горан Цветановић у градској кући града на обалама Ветернице организовао пријем за више истакнутих чланова удружења дистрофичара, глувих и слабовидних, као и других особа са инвалидитетом, пожелевши им пуно успеха у послу као и на шаховском турниру који је тог дана организован у овдашњем Центру за социјални

Божидар Цекић у Лесковцу

рад. Уједно им је пожељно још веће успехе у већ доказаним активностима у едукацији и здравствено-економском збрињавању својих чланова.

– Имате непрекидну пуно подршку локалне самоуправе и мене лично у интензивирању својих активности и племенитих тежњи да се што више ваших чланова укључи у друштвени живот, како би допринели бољем имиџу и развоју града у којем живе – истакао је између осталог на пријему градоначелник Лесковца.

Т. Стевановић

У НИШУ ОБЕЛЕЖЕНО ЧЕТВРТ ВЕКА ОД ОБНАВЉАЊА СЕСТРИНСТВА

Коло младости и искуства

Коло српских сестара у Нишу обележило је, средином децембра, четврт века од обнављања организације. Том приликом промовисано је и оснивање девојачког Кола српских сестара, јединственог у Србији, чије су чланице средњошколке и студенткиње, девојке од 17, 18 година. Једна од јасних порука са мале свечаности у Нишу јесте да су у добротворству на најбољи начин спојене године пре-

пуне искуства и младост која увек доноси свеже идеје. Скуп је истовремено био и донаторског карактера, а новац прикупљен на добротворној вечери намењен је деци из неколико сеоских школа.

– Наша је жеља да нередна година буде обележена бројним акцијама а ове младе девојке сигурно ће допринети да резултати буду значајни и видљиви. Пресрећна сам што смо успеле

да продремо до њихових срца и што су се одазвале нашем позиву. Оне ће се разликовати од нас пре свега по младости, али и по новим идејама, креативности, по вољи и енергији. Наше искуство и њихова младост су гаранција за будућа значајна дела, а Ниш ће у Србији бити препознатљив и по мешовитом Колу српских сестара – рекла је Љиљана Стојановић, председница нишког Кола српских сестара.

Бројне су добротворне акције које организује Коло. Ове жене брину о деци, о старима, о сиромашнима, награђују и стипендирају најбоље средњошколке, негују православне обичаје и традицију. Ове године, захваљујући донаторима, сестре су прикупиле новац за вредне апарате намењене деци и даривале их нишком Клиничком центру.

Љ. Глоговац

Љиљана Стојановић на прослави четврт века рада

СВРЉИГ

Почео Божићни фестивал

У божићном духу толеранције и хуманости, у Сврљигу је 23. децембра почео Божићни фестивал, смотра музике, игара, хуманости и младости. Поред песничких вечери, забавних игара, аукцијских продаја, програм фестивала обогатиће и наступи културно-уметничких друштава и музичких група. Биће, наравно, и дружења са спортистима а први пут је организован и Божићни вашар.

Организациони одбор фестивала расписао је и литерарни конкурс за ученике основних и средњих школа на тему „У реду је бити различит“ и три најбоља рада биће награђена. За најмлађе је организовано кићење новогоди-

Промоција љубави према животу

У клубу Установе Геронтолошког центра Београд, у Светогорској улици, одржана је промоција календара за 2017. годину, чија је тема „Волимо све што воле млади“.

Иновативни програмски садржај осмишљен је тако да у њему активно учествују сениори – активисти, с циљем да скрене пажњу јавности на то да старење и старост нису ништа страшно и да је могуће и у трећем добу уживати у животу. У снимању календара за 2017. учествовала су чак 72 члана центара и клубова Геронтолошког центра Београд.

– Корисници дневних центара и клубова које можете да видите у календару, најбољи су промотери концепта активног старења и међугенерациске сарадње. Они су доказ да је младост пре свега стање духа и свести, без обзира

на то колико заиста имате година. Календар позива све представнике трећег доба да поново оживе дете у себи, кроз дружење и забаву, а изнад свега оваквим календаром желели смо да промовишемо љубав према животу – изјавила је Марија Марков, управница Дневних центара и клубова Геронтолошког центра Београд, уз напомену да је календар сниман на девет локација а да сви ученици заједно имају 4.965 година.

Календар је замишљен тако да његову продукцију чине сениори активисти у споју са професионалном фотографијом. Тема календара су сениори у улози младих у разним активностима карактеристичним за млађу популацију. За ситуације су одабране оне које највише представљају данашњу омладину.

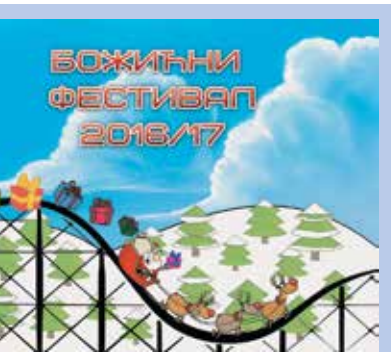

Са снимања за календар

– Позивамо све друштвено одговорне компаније и појединце да куповином овог календара подрже здрав и активан живот у трећем добу. Таква врста финансијске подршке служиће нам да покријемо трошкове израде календара, док ће део средстава бити намењен за набавку материјала за бројне бесплатне едукативно-креативне радионице при клубовима. С обзиром на то да је 2017. проглашена годином међугенерациске сарадње, ка-

лендар који смо направили има за циљ да млађим генерацијама представи сениоре на позитиван начин. Младима шаљемо поруку да старији јесу део нашег друштва – наше комшије, пријатељи, родитељи, баке и деке, који умеју да буду бескрајно забавни и креативни, који имају жеље и снове без обзира на број година – поручила је Сузана Мишић, директорка Установе Геронтолошког центра Београд.

Г.О.

шње јелке и долазак Деда Мраза који ће обићи свако дете у сврљешком крају.

– Најбољу маскоту фестивала – „Пингвина Рашу“ осмислио је Владимир Цветковић који је и победио на конкурс – каже Стефан Јовановић, координатор Канцеларије за младе у Сврљигу.

Организатори фестивала су Канцеларија за младе и Центар за туризам, културу и спорт Сврљига са волонтерима. Манифестација траје до Божића и сва средства прикупљена од улазница и аукцијских продаја отићи ће у хуманитарне сврхе.

С. Ђорђевић

ЗАВРШЕН ПРОЈЕКАТ „ИНКЛУЗИЈА НИЈЕ КОНФУЗИЈА“

Бољи квалитет живота ОСИ

У Неготину је, у празничној атмосфери, завршен пројекат „Инклузија није конфузија“. Асоцијација за развој општине Неготин, на чијем је челу Љиљана Ђаковић, у партнерству са Домом за децу и омладину „Станко Пауновић“ и уз финансијску подршку Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије, била је носилац пројекта. Свечаности одржаној тим поводом присуствовао је Драган Тодоровић, државни секретар ресорног министарства, са гостима из околних градова Тимочког округа. Музичком програму ученика домског интерната претходило је отварање изложбе радова деце која су била укључена у три врсте едукативних програма у оквиру пројекта „Инклузија није конфузија“.

Осмишљени инклузивни програми радне терапије у периоду од четири месеца за 60 корисника из редова млађе популације, подразумевали су корективне и превентивне вежбе, игре и ли-

Љиљана Ђаковић из Асоцијације за развој и Драган Тодоровић, државни секретар у Министарству за рад

ковне радионице. За пројекат инклузије, Асоцијацији за развој општине Неготин ресорно Министарство је определило 550.000 динара али је, како истичу његови носиоци, од новца много важнији одзив на који је наишао.

– Министарство је препознало и подржало општи циљ пројекта, стварање услова за побољшање положаја и квалитета живота особа са инвали-

дитетом, уравнотежен социо-економски развој и једнаке могућности грађана, у складу са Локалном стратегијом одрживог развоја општине Неготин и Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији – рекао је између осталог у Неготину, Драган Тодоровић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Ј. Станојевић

МАЛО ЗНАМО О НАМА САМИМА

Тако не стоје ствари

Између чињеница о појединим друштвеним аспектима и онога како их ми видимо стоји велики раскорак, открива истраживање спроведено у 40 земаља

Колико становника има Србија, 6,4 милиона, 7,1 или 7,8? У праву је свако ко ће рећи 7,1 милион, али таквих, са тако прецизним сазнањем, нема много.

Уобичајено становиште је да нас има седам милиона, па је то био и просечан одговор овдашњих испитаника у међународном истраживачком пројекту којим је била обухваћена и наша земља.

Поштено говорећи, грешка у овом случају није велика. Али, када је требало погледати у будућност и запитати се о популацији Србије у наредним декадама, између три понуђена одговора, шест милиона, 7,3 и осам одабран је први који би значајно драстичан популациони пад. Истовремено, пројекција УН за 2050. годину види Србију са укупно 7,3 милиона житеља, што је милион и две стотине хиљада више него данас.

На питања истог профила везана за читав низ социјалних показатеља, али за сваку земљу појединачно, одговарало је, у периоду од краја септембра до почетка новембра, 27.250 особа из 40 држава (из нашег региона, осим Србије, само још Црна Гора), у животной доби од 16 до 64 године, пропратио је опсежно ову тему лондонски „Гардијан“.

Иза истраживања стоји једна од највећих светских организација за испитивање јавног мњења, британски Ипсос МОРИ, а резултати, објављени ових дана на измаку године, оправдали су сврху у пуној мери, као и сам назив пројекта „Ризици перцепције“.

Сучељавањем стварних чињеница са представама људи о њима показало се, и статистички исказало, колики ту јаз постоји, а самим тим и простор за заблуде, погрешна уверења, предрасуде и све остало што одатле неминовно проистиче.

Што се тиче Србије и перципираног умањења броја становника, занимљиво је (а свакако би завређивало и подробнија изучавања) да она са минусним процентом од 18 одсто убедљиво одскаче од свих осталих земаља. Последња је на скали чији горњи,

многобројнији део запремају они са прогнозираним (опет нереалним) растом, од Руса који процењују да ће их средином столећа бити 160 милиона, а неће, већ 120, до Црногораца који су написали седамсто хиљада, а УН каже не више од петсто седамдесет хиљада.

И само још један случај нашег изузетка. Заједно са Русијом и Кином, Србија је једина „гласала“ за Доналда Трампа. Истраживање је било рађено непосредно уочи америчких избора, па се питање о могућем победнику просто наметнуло, што није чудно с обзиром на тензије које су пратиле кампању, а посебно у вези за једном од анкетних ставки. Наравно, о муслиманима. Сви знамо шта је кандидат Трамп говорио, најављивао, претио на тему муслимана. Шта ће председник Трамп од свега тога урадити, још не знамо. Али, да ли бар знамо, свако у својој земљи, који део популације чине муслимани? Незнање је опште и запањујуће.

Два су питања била директно везана за муслиманску популацију: прво се односило на садашњу слику, а друго на бројчано стање 2020. године. У Србији на то колико муслимана долази на сваких сто становника, три, седам или петнаест, просечан одговор је био 13, а тачан број је заправо три, док демографски прорачуни за 2020. годину говоре о пет, а анектирани сматрају да ће их бити 21 проценат.

Још изразитије разлике између стварне ситуације и индивидуалних процена које индиректно, али значајно, утичу на јавно мњење долазе из осталих земаља, посебно Западне Европе и Америке. У Сједињеним Државама муслимани представљају један проценат становништва, а у анкети је „виђено“ 17 одсто, за наредне четири године чак 23 процента.

У Италији (3,7), Британији (4,8), Немачкој (5), свуда је доживљај постојећег стања процентуално појачан. У Немачкој, уместо реалног податка, један на двадесет, иде се на доживљени, један на пет. За четири године, муслиманска популација ће порастати на 6,9, али у очима анкетираних то ће износити 31 одсто.

Најекстремнији је ипак случај Француске, где ће проценат муслимана 2020. достићи

8,3 одсто, али преовлађује уверење да ће тај однос уствари бити 40 на 100.

У наведеним одговорима пишу се бројеви, а чита се страх. Време је великих ломова, на свим странама. Ратови, избеглице, страшне људске несреће, тероризам, несолидни, корумпирани политичари, некажњивост лажи у јавном политичком говору, одсуство истинских државника и државничке одговорности, егзистенцијална несигурност, растуће неповерење, суноврат традиционалних медија, неконтролисана моћ друштвених мрежа, све то довело је до осећаја угрожености и испољавања сумњичавости према свему што је другачије, било да је у питању вера, етничка припадност, културни образац, боја коже.

И све то се стекло у две речи које су обележиле одлазећу 2016. Једна је „пост-истина“, по избору Оксфордског речника, а друга „ксенофобија“, за коју су се одлучили, руководећи се бројем претраживања, лексикографи у интернетском речнику Dictionary.com (лат).

Ипсосово истраживање донело је, упркос свему, и релаксирације резултате, везане за гледање на социјалне норме, прихватљиво понашање, морал, хомофобију. За неке осетљиве теме попут предбрачних сексуалних односа или абортуса, хомосексуалне везе, од испитаника је тражено да одговоре шта мисле колики би проценат њихових суграђана сматрао то морално недопустивим да би се у збиру показало да неупоредиво мањи број људи него што се претпостављало има осуђујући став.

И најзад, као највеће изненађење, срећа. Испоставља се да су људи срећнији него што се мисли. Већином се тако изјашњавају кад говоре о себи. За друге већ нису сигурни, па се јавља поприлична разлика између тога шта анкетирани сматрају да су други одговорили, а шта они сами осећају.

У просеку, извученом за све земље, 44 одсто је био резултат процене за друге, а њих 86 одсто су рекли за себе да су срећни. У Србији је тај однос 34 према 77. Можда стварно тако стоје ствари.

Д. Драгић

ГРЧКА: Помоћ за незадовољне пензионере

Влада премијера Ципраса свакако је рачунала да ће обрадовати пензионере којима су пензије у последњих шест година смањиване чак 11 пута, али једнократни божићни бонус у износу од 300 до 500 евра само је распламсао њихово незадовољство (и наљутио грчке кредиторе).

Око 5.000 пензионера је наине изашло на улице Атине сматрајући да је помоћ мала надокнада за изнуђена одрицања (многим су пензије преполовљене) док са друге стране кредитори тврде да су грчке пензије, које у БДП-у учествују са 17 одсто – што је знатно изнад просека ЕУ – превелики фискални терет и да је божићни бонус прекршио договор о условима даљег кредитирања земље. Ципрас је, међутим, помоћ оправдао бројкама које показују да је, после шестогодишње рецесије, грчка економија почела да расте – ове године, додуше, само за минималних 0,1 одсто, док се за идућу предвиђа раст од 2,5 процената.

САД: Подмлађивање сениора

Све више Американаца старијих од 65 година, подједнако жена и мушкараца, одлучује да ефекте старења ублажи – одласком „под нож“. Према подацима Америчког дру-

штва за естетску пластичну хирургију, број корисника ових процедура удвостручен је у последње две деценије, с тим што је највећи скок забележен у последњих пет година.

Старост оних који су ради да се подмладе је између 65 и 75, а већина се одлучује за процедуру затезања лица, док је други најтраженији захват подизање очних капака. Према статистици за 2015, овоме се подвргло око 80.000 жена и мушкараца.

Једно од објашњења за ово је чињеница да се данас дуже живи, као и све већа друштвена прихватљивост естетске хирургије коју популаришу филмске и телевизијске звезде. Сем тога, у Америци не постоји граница за престанак радног века, па они који остају радно активни до свог позног доба настоје да оставе утисак да су млађи него што имају година.

НЕМАЧКА: Уједињење пензија до 2025.

Политичко и економско уједињење некадашње Западне и Источне Немачке обављено је релативно брзо, али пензије у некадашњем социјалистичком делу земље ни после три деценије нису достигле ниво својих западних колега.

Према најновијем предлогу реформи, равноправност у овом погледу треба да буде достигнута до 2025, дакле више од три и по деценије од пада Берлинског зида, што је донело окончање „Хладног рата“ и створило услове за уједињење. Иако су пензије у источном делу стално подизане, разлика је ипак била превелика, што је главно објашњење зашто до уједначавања није дошло раније. Према проценама, спровођење овог плана би коштало 3,9 милијарди евра. У првим коментарима се иначе указује да је ово саопштено у моменту када почињу политичке припреме за нове изборе (у септембру 2017), у којима коалиција канцеларке Ангеле Меркел рачуна и на старије бираче.

ЈАПАН: Нова реформа

Горњи дом јапанског парламента је изгласао закон којим се започиње нова реформа пензијског система како би се, у контексту рапидног старења становништва и смањивања укупног броја запослених, омогућила његова одрживост. Као и другде, реформа предвиђа дугорочну стабилност пензија, али и смањивање неких погодности које су пензионери досад имали.

Нова реформа се ослања на претходну, спроведену 2004, и била је неопходна зато што се нису остварила нека предвиђања на којима је утемељена, пре свега она о изласку националне економије из релативне стагнације, праћене и феноменом дефлације (оподањем цена), што је утицало и на

пад националног просека плата. По новим правилима, према том просеку убудуће би се равнале и пензије – што би, упркос уверавањима власти да се то неће догодити, у крајњем исходу изазвало и пад пензионерског стандарда.

БРИТАНИЈА: Радни век до 70

Британска влада, иако заокупљена унутрашњим дебатама о варијантама „развода“ од ЕУ, размислила је о новом померању границе за завршетак радног века и одлазак у пензију. Према документима сачињеним у Департменту за рад и пензије, Британци који су данас у добу између 20 и 30 година требало би да раде док не напуне 70.

До овога би се стигло „агресивнијом“ променом постојећег плана о подизању животног доба за пензионисање, који предвиђа да се садашња граница од 65 најпре, између 2018. и 2020, помери за једну годину навише, затим на 67 између 2026. и 2028, и на 68 између 2044. и 2046. Аргументи за нову ревизију су нове бројке о продужењу очекиваног животног века, које показују да људи већ трећину свог живота проводе у пензији, и неопходност да влада буде „транспарентнија“ у својој стратегији за дугорочну одрживост система. **М. Б.**

СИР ВОЈВОДИНЕ ОБЕЛЕЖИО МЕЂУНАРОДНИ ДАН ОСИ

Следећа година, година социјалне заштите

Савез инвалида рада Војводине обележио је почетком децембра у Бачкој Паланци Међународни дан особа са инвалидитетом. Свечаности су, између осталих, присуствовали Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Палимир Тот, подсекретар Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Чедомир Француски, заменик директора Покрајинског фонда ПИО, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, Мита Лачански, председник СО Бачка Паланка, и многи други гости. Домаћин свечаности, Стана Свиларов, председница СИР Војводине, поздрављајући присутне захвалила је Покрајинском секретаријату на подршци и истакла да су инвалиди рада најбројнија група особа са инвалидитетом и да је СИР највећа организација у Војводини која окупља особе са инвалидитетом.

Мита Лачански је нагласио да општина Бачка Паланка по-

Руководство СИР и покрајински секретар

држава пројекте којима се промовише култура толеранције и да ће се из буџета и даље издвајати средства за програмске активности удружења ОСИ на територији општине.

Покрајински секретар Предраг Вулетић најавио је следећу годину као годину социјалне заштите.

– Наредне године настојаћемо, у сарадњи са НСЗ, да што већи број радно способних ОСИ

нађе одговарајуће радно место. Заједно са СИР Војводине припремили смо и упутили ресорном Министарству одређене предлоге за измену и допуну Закона о социјалној заштити. У првих 150 дана рада показали смо да смо добар партнер СИР Војводине, а један од показатеља партнерства је и помоћ од 800 пакета сухомеснатих производа за чланове ООИР Војводине – нагласио је Вулетић.

Чедомир Француски честитао је, у име директора ПФ ПИО, члановима Савеза Међународни дан ОСИ, и нагласио да ПФ ПИО и СИР Војводине имају већ годинама плодну и успешну сарадњу.

Станко Нимчевић је истакао да је 3. децембар важан дан за особе са инвалидитетом, па и за инвалиде рада, који су у све тежем социјалном положају.

– Захваљујем Покрајинском секретаријату на свој подршци и на пакетима помоћи који су добродошли у овим хладним данима. Влада Србије, ресорно Министарство и ресорни Секретаријат имају слуша за потребе инвалида рада и надам се да ће учинити још више на запошљавању младих са инвалидитетом – истакао је Нимчевић.

На свечаности се говорило и о дугогодишњем раду Савеза инвалида рада Војводине, који данас окупља 34 градске односно општинске организације, а том приликом је Стана Свиларов уручила пригодне поклоне Предрагу Вулетићу, Мити Лачанском и осталим заслужним гостима.

Драган Кораћ

КИКИНДСКА „СУНЧАНА ЈЕСЕН“ ПРОСЛАВИЛА 44. РОЂЕНДАН

Још два почасна члана

Културно-уметничко друштво „Сунчана јесен“ од оснивања – 1972. године у окриљу је Општинског удружења пензионера у Кикинди и носилац је друштвеног и забавног живота ове старосне популације. КУД је недавно прославио 44. рођендан и тада се могло чути да окупља око 80 чланова, захваљујући томе што је своје делатности проширило литерарно-драмском и спортском секцијом и креативном радионицом.

Хор, фолклор, група певача, оркестар и вокални и инструментални солисти, потпомогнути писцима и глумцима прире-

дили су пригодан слављенички програм. У завршници уручена су признања члановима: Мари Тривунчевић за 20 година наступања у КУД-у „Сунчана јесен“, Љубици Гаврилов за 15, Марији Вукић и Цветку Терзину за по 10 а Катици Исаков, Бисерки Грастић, Златинки Кришан и Јели Величков за по пет година. За испуњене заслуге двоје чланова – Олга Пајтин и Војислав Бајић проглашени су почасним члановима. Претходних година таква част је указана Јелисавети Сандић, првом добитнику, а потом и Драгану Лукићу и Златинки Павлов.

С. З.

Олга Пајтин и Војислав Бајић, у средини, са председником Удружења Велизаром Силвестером и председницом КУД Јелом Величков

Драганова награда 2017

У циљу доприноса промоцији активног и достојанственог старења у Србији, Удружење грађана „Снага пријатељства“ – Amity и портал Пензин, трећу годину заредом, позивају заинтересоване грађане, који имају 60 година или су старији, да учествују на Конкурсу „Драганова награда“ за најбољи путопис старијих особа.

Путописни радови који улазе у избор за награду разврстани су у пет категорија: најбоља женска путописна прича, најбоља мушка путописна прича, најбоља прича о путовању по Србији, најбоља прича о путовању у иностранство и најбоља путописна песма.

Да би се пријавили на конкурс и равноправно се борили за неку од награда, кандидати треба да испуне следеће услове:

- аутор/ка путописног рада треба да има најмање 60 година,
- у заглављу прве стране потребно је навести којој од пет категорија рад припада,
- путописни рад може да буде до максимум пет куцаних страна,

- пожељно је да фонт слова буде Times New Roman, величина слова 12,
- онај ко пише руком, треба да пише читким штампаним словима,
- може се послати само један путописни рад,
- на крају рада потребно је написати податке о себи: име и презиме, године, адреса становања, телефон фиксни или мобилни, имејл адреса (уколико је аутор/ка има).

Награђени путописни радови биће објављени у посебној публикацији, а заједно са радовима који су добили посебне похвале биће објављени и на порталу Penzin.rs и интернет страници Удружења Amity. Стога, учесници конкурса треба на крају путописног рада да назначе да ли су сагласни да се, уколико уђе у избор, њихов рад и објави.

Радови се могу слати од 1. јануара до 1. марта 2017. године, на адресу: Amity, Париске комуне 1/12, 11070 Нови Београд, са назнаком: „За конкурс“ или електронским путем на мејл адресу: mira@amity-yu.org, такође са знаком у називу писма „За конкурс“.

Жири ће одлуку о избору најбољих путописних радова саопштити до 1. маја 2017. године. За ауторе најбољих радова у свих пет категорија и за њихове пријатеље, у мају 2017. године биће организовано наградно путовање по Србији. Учесници конкурса имаће прилику да читају своје путописне радове на књижевним вечерима које ће бити организоване у неколико градова у Србији.

Г. О.

ИЗБОРНА И ЈУБИЛАРНА ГОДИНА ЗА КРАЈИНСКЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Уједињени и са више чланова

За Удружење пензионера општине Неготин 2016. година је била веома успешна. Почела је изборима у пензионерској организацији, а окончана је припајањем два постојећа удружења, што је био један од најважнијих задатака решаваних током једногодишњег минулог периода. Некадашњи раскол је превазиђен, а у сусрет новој години одржан је и први заједнички састанак, на коме је озваничено октобарско уједињење.

– У години јубилеја, која је од свих нас захтевала пуно ангажовање како бисмо је обележили у складу са седамдесетогодишњим угледам Удружења у средини у којој живимо, ново руководство, изабрано у априлу, поставило је као свој најважнији задатак – уједињење разједињених пензионерских организација. За неколико месеци у томе смо успели и сада смо јединствена чланица Асоцијације Савеза пензионера Србије. Под бројем један нам је помоћ свим материјално угроженим пензионерима, као и подршка месним одборима да реше неке од проблема, у сарадњи са месним заједницама и локалном самоуправом. Према плану и програму активности до 2020. године, успели смо да се ујединимо, појачамо мрежу месних одбора и број чланова – истиче у новогодишњем разговору за „Глас осигураника“ Властимир Абрашевић, председник Удружења пензионера општине Неготин.

Новогодишње спортске игре неготинских пензионера

У општини Неготин која има око 34.000 становника, скоро 11.000 су пензионери. Реч је о једној трећини популационе структуре. Због тога у Удружењу сматрају да број чланова, сада их је око 2.000, мора знатно да се повећа. Чланарина од само 200 динара је симболична у односу на све оно што припадници старије доби добијају као чланови удружења, а најважније је, како истичу, унапређење друштвеног и социјалног положаја.

Поводом Међународног дана старих Удружење је доделило захвалнице сарадницима и пријатељима који су дали допри-

нос развоју и очувању традиције постојања и рада пензионерске организације. Међу више од педесет добитника нашли су се и гости из Брегова у суседној Бугарској. Поводом седам деценија континуираног рада неготински пензионери су издали Монографију, а уочи новогодишњих празника у Дому пензионера одржали су новогодишње пензионерске спортске игре. Надметали су се у три спортске дисциплине, у доминама, шаху и пикаду, а најуспешнији су добили заслужене дипломе.

Јованка Станојевић

НОВИ САД

Пакети помоћи

Савез инвалида рада Војводине добио је недавно од Владе Војводине 830 пакета помоћи за активисте 34 општинске организација инвалида рада.

Пакете је уручио Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

– Покрајински секретаријат је у 150 дана свог рада остварио успешну сарадњу са СИР Војводине, а уручењем ових пакета она се и конкретизује јер је инвалидима рада потребна свака помоћ у садашњој економској ситуацији. Наредна година је проглашена годином социјалне заштите на територији АП Војводине, а ресорно Министарство је 2017. годину прогласило и годином међугенерациске сарадње. Да брига о социјалним категоријама и корисницима социјалне помоћи неће остати само на папиру говори податак да су ресорно Министарство и Влада Војводине, у ових 150 дана, укупно издвојили 200 милиона динара за установе социјалне заштите на територији АП Војводине, чији смо директни оснивачи. Додао бих такође да ће следећа година бити и година родне равноправности и борбе против насиља над женама – закључио је Предраг Вулетић.

Д. К.

КОСТОЛАЦ

Осмех и у трећем добу

Удружење пензионера Градске организације инвалида рада Костолац недавно је организовало излет у Сремске Карловце. Програм је био разноврстан, а оно што је пензионере посебно орасположило и на шта су поносни јесте обилазак гроба Бранка Радичевића на Стражилову. Од четрдесеторо путника, чак двадесет и двоје у лепим годинама (и са више од 70) савладало је успон до споменика Бранку Радичевићу. Њихово задовољство и срећа виде се на фотографији, као доказ да се и у трећем добу може живети пуним плућима. Водич екскурзије била је Славица Ђорђевић.

А. Р.

Пензионери савладали успон до Стражилова

Велелепни приказ са гале приредбе „Гусала“

КИКИНДА

Око 500 извођача слављеника

Академско друштво за неговање музике „Гусле“ у Кикинди обележило је 140 година постојања. Јубилеј је пропраћен низом манифестација, а 11. децембра је одржана гала приредба у пуној спортској хали „Језеро“. Представило се око 500 извођача распоређених у ансамбле, почев од најмлађих група па до ветерана.

Сви програми које су слављеници ове године приредили у знак јубилеја оцењени су као уметнички догађаји за уживање и памћење.

С. З.

БЛАЦЕ

Девета Златна свадба

Заједничка фотографија слављеника

У Културном центру „Драинац“ у Блацу организована је девета „Златна свадба“. Том приком окупило се тридесетак брачних парова који су се венчали пре пола века, 1966. године.

Била је то, присећају се они који су тада засновали брачну заједницу, година за памћење јер склопљено чак 120 бракова. То се више није поновило.

Данас од тога броја и даље је у срећном у браку око 60 парова. На свечаност у Блацу пристигло је 30 парова. Златни јубилеј је обележен заједничким ручком, весељем и присећањем на све оно што су, сада људи трећег доба доживели и преживели. Ипак, више је било приче о анегдотама него о тешким тренуцима. А било их је, али су и превазиђени, јер љубав их је водила да дочекају златну свадбу.

Манифестација „Златна свадба“ у овој топличкој општини јединствена је у Србији, а један од њених циљева је промоција заједничког живота младима.

Ж. Д.

КРАЉЕВО

Пензионерско дружење

Корисници Дневног центра за старе у Берановцу код Краљева, њих педесетак, средином децембра били су у посети пензионерима у Дому старих у Матарушкој бањи.

Певачка група „Рибница“

Овај сусрет је, наиме, договорен још у октобру, приликом обележавања месеца старих у Берановцу, када им је у гости-ма била директорка Дома старих из Матарушке бање. Према договору и позиву, пензионери из Берановца са певачком групом „Рибница“ из Рибнице посетили су вршњаке који живе у Дому старих у Матарушкој бањи. Пензионери из Матарушке бање одржали су приредбу за госте, а потом су гости из Берановца са певачком групом „Рибница“ приредили програм за домаћине.

И. Ш.

БЕЧЕЈ

Све бројнији

Бечејско удружење пензионера броји око пет хиљада чланова, а само ове године увећано је за више од 200 „придошлица“.

Удружење брине о свима, а посебно о најугроженијим пензионерима, каже председница Нада Милованов. Ове године поделили су 135 пакета са основним животним намирницама члановима са најнижим примањима, а новац за ту намену стигао им је из РФ ПИО, онако како је предвиђено Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија.

Бечејски пензионери су веома активни. Поред путовања и дружења, прославили су традиционалну манифестацију „Сунчана јесен живота“, а организовали су и дочек обе нове године, по пригодним ценама.

Управа удружења је припремила и штампала годишњи календар Удружења пензионера Бечеј.

Г. О.

БЕОГРАД

Фонд солидарности користан свима

На годишњој Скупштини Градске организација пензионера Београда разматран је, као и крајем сваке године, извештај о раду Фонда солидарности. Том приликом је оцењено да је овај фонд веома значајан и вишеструко користан, не само за пензионере саме, већ и за функционисање општинских организација.

На Скупштини је закључено да статуту свих ОО и ГОП треба да се усагласе са Статутом Савеза пензионера Србије и да је то приоритетан задатак за наредну годину.

А. Н

БЕОГРАД

Вождовчани на Карабурми

Првог децембра у Дому на Карабурми гостовали су чланови музичке и литерарне секције Дома Вождовац. Своје стихове читали су Живана Дамјановић, Петар Петровић и Невенка Балтић. На овом својеврсном дружењу могли су се чути распевани корисници који су се смењивали у добро одабраним песмама.

Г. О.

БОЖИЋ, НАЈРАДОСНИЈИ ПОРОДИЧНИ ПРАЗНИК

Колико варница, толико срећница

Најрадоснији празник међу свим празницима је Божић. Тог дана оваплоћено се Исус Христос и постао човек. Празнује се три дана. Први дан Божића православни верници славе 7. јануара. На Божић ујутро, пре свитања, звоне сва звона на храмовима и објављује се долазак Божића и почетак божићног славља.

Богородичин бунар

У Витлејему, месту Христовог рођења, подигнута је црква изнад Богородичиног бунара са кога је света породица чудесно захватила воду и после Срећења Господњег кренула пут Египта. У близини Витлејема, где су пастири чули од анђела да се у граду Давидовом родно Спаситељ света, цркву је подигла царица Јелена, 326. године, посветивши је обручнику Јосифу. Преко пута је поље Воаз, на коме је цар Давид чувао своја стада као дечак, био помазан за цара од пророка Самуила, и на мегдану убио филистејског дива Голијата. На овом пољу је и старозаветни патријарх Јаков чувао своја стада. Недалеко је и манастир посвећен Светом Теодосију Великом у Јерусалимској, Јудејској пустињи, где су мудраци са Истока преноћили три ноћи, вративши се другим путем, избежавши тако сусрет са царем Иродом у Јерусалиму. Витлејем је данас град под палестинском управом ограђен од Јерусалима десетометарским бетонским зидом. Ипак, поклоника никада више није било него сада. У Свету земљу се не иде због географије и историје, мада и тога тамо има, већ се на света места иде због саборности Цркве православне и литургичког јединства.

Домаћин и сви укућани на Божић облаче најсвечаније одело и одлазе у цркву на јутрење и Божићну литургију. После службе у цркви се прима нафора и то је прво што се поједе на Божић. Људи се поздрављају речима: „Христос се роди!“ и отпоздрављају са: „Ваистину се роди!“ и овако се поздравља и говори све од Божића до Богојављења.

На Божић, рано пре подне, у кућу долази специјални гост, који се обично договори са домаћином, а може бити и неки случајни намерник. Он се посебно дочекује у кући и зове се положајник. Положајник поздравља дом божићним поздравом, љуби се са укућанима и одлази код шпорета. Отвара врата на шпорету или пећи, раније на огњишту, цара ватру и говори здравицу: „Колико варница, толико срећница, колико варница толико парица (новца), колико варница толико у тору оваца, колико варница толико прасади и јагањаца, колико варница, толико гусака и пилади, а највише здравља и весеља, амин, Боже дај“.

Положајник симболички представља мудраце који су пратили звезду са Истока и дошли новорођеном Христу на поклоњење. Домаћица после тога послужи положајника и дарује га неким прикладним поклоном. Тај човек на Божић и за целу наредну годину доноси срећу у кућу.

Рано ујутро на Божић после Свете литургије, домаћица замеси тесто од којег пече погаче, која се зове чесница. У њу се ставља златни, сребрни или обични новчић, одозго се боде гранчицом бадњака, и та чесница има улогу славског колача на Божић. Када чесница буде печена, износи се на сто где је већ постављен божићни ручак. Домаћин од печенице за Божић сече најпре леву плећку, главу и део од ребара. Када сви стану за сто, домаћин запали свећу, узима кадионицу, окади иконе, кандило и све присутне, преда неком млађем кадионицу који кади целу кућу. Пева се божићни тропар и чита се „Оче

Божићна чесница

У зависности од краја, чесница се некада прави без квасца, а некад са квасцем. Разни су обичаји везани за различите крајеве. У шумадијском крају, на пример, домаћица устаје рано, пре зоре, да умеси божићну чесницу. Носи чисту блузу, често и најсвечанију коју има. У тесто ставља метални новчић (некада се стављао златник или сребрењак), а за оног ко га пронађе верује се да ће имати пара током целе следеће године. У неким крајевима поред новчића у чесницу се замесе и други ситни предмети изрезани од дреновог или неког другог дрвета. Сваки од тих предмета представља неки део имовине: живину, волове, краве, свиње, пчеле, па ко пронађе неку од тих фигура, у томе ће имати среће наредне године. На пример, ако неко пронађе фигуру пчеле – имаће доста меда у наступајућој години, или фигуру вола – биће добар орач. У данашње време, у градовима, све је ово мало промењено и осавремењено, па симболи из чеснице углавном значе добро здравље, успех на послу, али чесница се обавезно меси и у њу се ставља новчић, а за оног у чијем се парчету „заломити“, верује се да ће те године највише пара у кућу донети.

наш“. Кад се молитва заврши, приступа се ломљењу чеснице. Чесница се окреће као славски колач и на крају ломи. Она се ломи на онолико делова колико има укућана. Када се заврши ломљење чеснице, укућани једни другима честитају празник и седају за трпезу.

(Извор: званични сајт Српске православне цркве)

Да ли сте знали ...

– да Нова година није одувек прослављана на дан који је у грегоријанском календару означен као први јануар?

Наиме, многе културе су смену година, пре него што се усталио данашњи обичај, обележавале у пролеће или у јесен.

У хришћанским срединама, први јануар је познат као дан када је Исус Христос обрезан.

– да људи поред тога што имају страхове од најобичнијих предмета, догађаја и појава, имају и неке невероватне страхове? Неке од најчуднијих фобија

су: паледофобија – страх од ћелавих људи или ћелављења, пентерафобија – страх од свекрве, осмофобија – страх од мириса, фронемофобија – страх од размисљања, катизофобија – страх од седења, ергофобија – страх од посла, па чак хрометофобија – страх од новца и др.

– да интелигенција не зависи од величине мозга? Аустријски и холандски научници су проучили 88 постојећих студија о томе

и открили да је мала веза између величине мозга и интелигенције. Установљено је и да је код мушкараца мозак већи него код жена. Највећи мозак имају људи монголоидне расе, а најмањи становници јужнопацифичких острва. Кит има огроман мозак тежине девет килограма, али не спада у претерано интелигентне животиње.

– да људски мозак може да се присети ствари које је слушао из материце? Научна истраживања су показала да памћење почиње да „ради“ 20 недеља након зачећа. Да је људски мозак хард диск, имао би до 2,5 милиона гигабајта меморије.

– да се плазма због својих јединствених особина сматра посебним агрегатним стањем? Уз чврсто, течно и гасовито, плазма представља четврто и енергетски највише агрегатно стање. Постоје процене да је 99 одсто видљивог свемира у облику гасне плазме. Сунце се налази у стању гасне плазме.

– да је примерак књиге „Мали принц“ продат недавно на аукцији у Паризу за око 90.000 евра? Реч је о личном примерку књиге француског авијатичара и писца Антоана де Сент-Егзиперија са четири цртежа и његовом посветом пријатељу. „Мали принц“ је први пут издат у Њујорку 1943. године. Преведена је на 250 језика и продата у 145 милиона примерака, чиме је постала једна од најпродаванијих књига на свету.

Прапорци

Јелку имам од прошле године, али од прасетине није остало ништа. **Доста сам ја дочекивао Нову годину. Нека сад она дочека мене.** Зашто не постоји Баба Мраз? Зато што жене крију године.

Данашњи унуци су зависници. Од дедине пензије.

Медицина је напредовала. Више вам лекар неће рећи да имате воду у колелу, него колелу на води.

После смањења пензија, пензионер певуши својој зарађеној пензијици: „Ко те има тај те нема“.

У паници сам. Моја жена је с комшијом потписала споразум о придруживању.

Дејан Патаковић

Новогодишње пахуљице

Истрошио сам се за Нову, па ми је јануар као јак зачин. Тридесет и један дан ми је – забиберен.

Нова година 2017. напред! Криза стоп!

Мушкарци захтевају смену Деда Мраза. Нека га замени лепотица Мразица.

Њему је и после дочека Нове године остала маска на лицу!

Од државне торте за Нову годину неко добије фил, неко колач, а некоме остане само – подметач за торту.

Најлепша новогодишња јелка је била она на коју су окачени: пршута, кобасице, печенице, крменадле, шљивка...

Конфете су сличне рачуницама. Стижу са свих страна.

Душан Старчевић

Драма

Ко високо лети, има бољи преглед ситуације на терену.

Све је у нашим рукама. Зато смо у проблему.

Пао ми је камен са срца. Стигао је до бубрега.

Увек играмо на сигурну карту. Ону из рукава.

Српска драма је већ дуже време на репертоару међународне сцене.

Немам ни основну школу, али умам да читам између редова.

Што смо ближи Европи, све мање лично на себе.

Бог је један, али су се мали богови намножили.

Раде Ђерговић

Сигуран ослонац

Живот нас стално уверава да је могуће и немогуће.

Плитка памет не копа. Она поткопава.

Најбоље је да вас изда сећање кад и пријатељи.

Жар пријатељства неискреност гаси.

Какав сам вам ја пријатељ, ако вам је мој пријатељ највећи непријатељ?

Ако хватате на снагу, проблем је у вама.

Порани и одоцни да стигнеш на време.

Ако се ослањате само на себе, имате најбољи ослонац.

Не својатати. Свој бити!

Тихост је најочљивија врлина мудрих.

Пеко Лаличић

Висок ниво

Пошто је Нова година на прагу, као гостољубиви домаћини дочекаћемо је код куће.

Ову Нову годину дочекаћемо на високом нивоу. За ту прилику средили смо поткровље.

Не треба деци више причати бајке. Имају тужан крај.

По природи сам патриота и сањар. Остао сам у домовини и сада у родном месту.

Радивоје Јевтић Јенки

НОВОГОДИШЊА СКАНДИНАВКА ОСМОСМЕРКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	МЕСТО НА ПАШМАНУ	ВЕСЕЉЕ, РАДОВАЊЕ	ПРИГОДНА ЧЕСТИТКА	ТАРИОНИК	ПОСТУПАК БОЈЕЊА ТКАНИНА	ЖЕНСКО ИМЕ	СТАРО- РИМСКИ СИТНИ НОВЧИЋИ
МОЧВАРНА БИЉКА			○				
ГЛАВНИ ГРАД ВЕНЕЦУЛЕ			○				
СКИНУТИ КОЖУ, ОГУЛИТИ			○				
ОСТАТИ ПРЕКО НОЋИ			○				ОЗНАКА ЗА ОБИМ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	САВЕТ НАРОДНЕ ОДБРАНЕ СЛИЧНО (СКР.)		○		СИМБОЛ ЗА КОБАЛТ КУХИЊСКИ ОРМАРИ		
ЖЕНСКО ИМЕ			○				ГУЖВА, МЕТЕЖ
ОЗНАКА ЗА ЛИТАР		НАУЧНО- ИСТРАЖ. РАД ПОНОС	○			ОЗНАКА ЗА СИМЕНС ПОСТАТИ	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	УНИВЕРЗ. ПРЕДАВАЧ ПРЕВРТАТИ ЛИСТОВЕ		○				
ВРСТА ЛЕПТИРА			○				
МЕСТО У ИСТРИ			○	ХОЛАНД. ТЕЛЕГР. АГЕНЦИЈА			
ИНИЦИЈАЛИ СЛИКАРА АРАЛИЦЕ			2017	НЕТО- РЕГИСТАР ТОНА ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			
ОЗНАКА ЗА ТОНУ		ГОРДАНА ОДМИЛА ИМЕ ПЕВ. РОКВИЋА	○				НАУКА О МИРУ
ОКАМЕЊЕНИ ГЛАВНОШЦИ			○				
У ТО ВРЕМЕ			○		СИМБОЛ ИРИДИЈУМА ЗАВЕСЕ, ЗАСТОРИ		
ЈЕЗЕРО СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ			○	СИМБОЛ СУМПЗОРА ОПШТИНСКА ЗЕМЉА		ОЗНАКА ШПАНИЈЕ ГРАД У ЈОРДАНУ	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРКОСАН, ИНАЦИЈА АРКУС (СКР.)		○				
ЛЕКАРИ СКЛОПА И ГРАЂЕ ТЕЛА			○				
РУКОМЕТНИ КЛУБ (СКР.)			○	МЕРА ЗА ПАПИР СИМБОЛ ЗА ФОСФОР			
ТРАКА ОД ЦРНЕ ТКАНИНЕ			○				

К	Р	З	Н	А	Р	У
Р	А	Д	Р	Е	С	Р
Н	Т	Р	Г	Т	В	Р
К	И	А	А	А	Р	Е
К	Л	В	И	Т	А	С
Ш	Т	И	Р	А	К	К
К	В	Ц	Н	А	А	О
Ш	А	А	Р	И	Д	Б
Н	И	О	Р	Е	К	Р
А	Б	М	Л	Г	О	А
В	А	О	Ш	И	Л	Г
Е	Р	В	Н	И	Н	А
Р	В	Е	А	И	Р	Т
К	С	Ј	Л	Л	А	А
О	Р	Г	А	Н	Г	Р

Наведене речи треба пронаћи у лику осмосмерке у свим смеровима. На крају ће остати шест слободних слова, која читана редом дају назив једног алкохолног пића.

АТАР, БОКСЕР, БОРАКС, ВЕРКО,
ГЛАВА, ГЛИНА, ДАРВИН, ЗДРАВИЦА,
КАОЛИН, КАРАТ, КЛИНИКА, КРЗНАР, КОБРА,
ЛИТАР, НАЦРТ, ОДЕЛО, ОЛИНТ,
ОРГАН, РЕВАНШ, СВРАБ, СВРАКА, СЕНИОР,
СЕРДАР, УСТАВ, ШВАРГЛА, ШИМШИР,
ШЛАГЕР, ШТИРАК.

АНАГРАМ

**Свако би ти рекао
да добро гађаш у мету,
кад БИ КРИЛО погодио
најмањој птици на свету.**

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: трстика, каракас, одевати, ноћити, сно, чо, Станка, л, нир, с, доцент, ливадар, Ика, Еск, са, нта, т, Гоца, амонити, тада, ир, Ири, с, е, инатан, атомни, пр, арак, копрена. ОСМОСМЕРКА: вино. АНАГРАМ: колибри.

2017

01 | ЯНУАР 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

02 | ФЕБРУАР 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

03 | МАРТ 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

04 | АПРИЛ 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

05 | МАЈ 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

06 | ЈУН 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

07 | ЈУЛ 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

08 | АВГУСТ 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

09 | СЕПТЕМБАР 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

10 | ОКТОБАР 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

11 | НОВЕМБАР 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

12 | ДЕЦЕМБАР 2017

П	У	С	Ч	П	С	Н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						